(Mr. SPEAKER.)

Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly in accordance with the principles of proportional representation by means of the single transferable vote.

ELECTION TO THE HOUSE COMMITTEE.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Chief Minister).—Sir, I move :

"That this Assembly to proceed to the election of six members to the House Committee in accordance with rule 175 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly."

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That this Assembly do proceed to the election of six members to the House Committee in accordance with rule 175 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—The Chair desires to inform the House that for the purpose of election of six members to the House Committee, the office of the Secretary will be open to receive notice of candidature up to 3 p. m. on Wednesday, the 29th July 1953 and that the election, if necessary, will take place on Saturday the 1st August 1953 in the Assistant Secretary's room between the hours of 9 a.m. and 11 a.m. The election will be conducted as laid down in sub-rule (3) of Rule 175 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly in accordance with the principles of proportional representation by means of the single transferable vote.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Notification under Mysore State Aid to Industries Act, 1951.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home and Industries).—Sir, as required by the second proviso to Section 24 of the Mysore State Aid to Industries Act, 1951, I lay on the table of the House a copy of Notification No. I. 1290—Ind. 43-53-2, dated 16th July 1953, which has been published in the *Mysore Gazette* dated the 23rd July 1953.

MYSORE HOUSE RENT AND ACCOMMODATION CONTROL (AMENDMENT) BILL, 1953.

Further Extension of time to present Select Committee Report

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Home and Industries).—On behalf of my colleague, the Minister for Law and Education, I beg to move :

"That the time appointed for the presentation of the report of the Select Committee on the Mysore House Rent and Accommodation Control (Amendment) Bill, 1953, be further extended and that the report be presented at the next Session of the Assembly."

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That the time appointed for the presentation of the report of the Select Committee on the Mysore House Rent and Accommodation Control (Amendment) Bill, 1953, be further extended and that the report be presented at the next session of the Assembly."

The motion was adopted.

ANDHRA STATE BILL, 1953

Motion to consider

Sri K. HANUMANTHAIYA (Chief Minister).—Sir, I beg to move:

"That the Andhra State Bill, 1953, be taken into consideration."

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

"That the Andhra State Bill, 1953, be taken into consideration."

In the debate on the motion adopted by the House yesterday approving of the proposal to introduce the Andhra State Bill in Parliament most of the principles underlying the Bill have been either directly or indirectly discussed. Further, there are several amendments to the various clauses of the Bill. When the Bill is taken up clause by clause, there is bound to be considerable debate. I therefore think that much time need not be spent in the debate on this Bill at the consideration stage. But I do not want toe shut out legitimate debate. I there for suggest that the debate on the general principles of the Bill may proceed till 4 P.M. to-day. Have the Members anything to say?

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—You want to fix time limit for amendments?

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Personally in the case of such an important Bill I am not for any time limit being fixed, unless the Speaker thinks we are transgressing or misusing the time, when it is left to him to shut out......

Mr. SPEAKER.—I do not mean that.

Sri M. V. RAMA RAO (Tumkur).—The question of the point of time at which the debate on the motion for consideration should conclude, may be considered a little later when the debate has actually taken place and we are in a position to know how we are progressing.

Mr. SPEAKER.—I have got the list of Hon'ble Members who have taken part in the general debate. Twenty-eight Hon'ble Members have spoken on the occasion, I think those who have not then spoken and who are anxious and ready to speak—they may be preferred. That is what I mean. From that point of view, if a considerable number of Hon'ble Members would like to take part, just with a view to create an opportunity for them, time limit would be desirable. It is however left to the House.

Sri K. HANUMANTHAIYA (Leader of the House).—We have already come to some agreed basis regarding the time-table. Therefore, this Bill has to be passed within that time limit. Subject to that, any alteration can be made regarding debate or discussion on clauses, and, as you have suggested, we may have a debate till 4 o' clock. Then we can take the clauses into consideration.

Sri J. MOHAMED IMAM.—General discussion may go on till 4 o' clock.

Mr. SPEAKER.—So we shall proceed till 4 o' clock. Then we will take up the Bill clause by clause and amendments may be moved.

Sri M. V. RAMA RAO.—I was looking forward when this motion for consideration was moved by the Chief Minister to a speech which would enable the members of this House to confine their attention to those clauses of the Bill which in the opinion of the Government would require careful examination or helpful suggestions from Hon'ble Members. But since no speech has been made on the motion for consideration, I take it that the Chief Minister would like to hear the members express their views freely and with reference to such of the provisions in the Bill as they might think fit. It would not be relevant if I now refer to the controversies to which references were made during the course of the speeches that were made on the first of the motions relating to this Andhra State Bill. I must say, however, that the apprehensions expressed at the inclusion of Kannada speaking areas in Mysore State and other apprehensions which were founded upon what might be termed a kind of political isolationism in Mysore State, really have any bearing on the clauses of the Bill with which we are now concerned. Therefore, great as has been the temptation for me to get up and make a speech in answer to some of those speeches, I have kept my mouth gagged and I propose to keep it gagged so far as those matters are concerned and I propose to confine myself strictly and exclusively not merely to the provisions of the Bill the consideration of which has now been moved but more especially to those clauses of the Bill only which in my

(SRI M. V. RAMA RAO.)

opinion, require careful and detailed examination.

The first of these clauses which, in my opinion, requires careful attention and examination is Clause 38. This provides for the transfer of proceedings from the Madras High Court to the Andhra High Court. I would request the House to bear with me if I take a few minutes to read the provisions of these Clauses because I consider that that would be necessary in order to appreciate the observations which I propose to make in respect of this clause. Clause 38 provides that:

"(1) Except as hereinafter provided, the High Court at Madras shall, as from the prescribed day, have no jurisdiction in respect of the State of Andhra.

(2) Notwithstanding anything contained in sub-section (1) of this section or in section 30—

(*a*) the High Court at Madras shall have the like jurisdiction to hear and determine any appeal from, or to review an order of a judge of that High Court, whether, on its original or appellate side, as if this Act had not been passed, and the High Court of Andhra shall have no jurisdiction to hear or determine any such appeal or to review any such order; and

(*b*) the High Court at Madras shall have the like jurisdiction to hear and dispose of any application for leave to appeal to the Supreme Court from an order of that High Court as it would have had if this Act had not been passed, and the High Court of Andhra shall have no jurisdiction to hear or dispose of any such application.

(3) All proceedings pending in the High Court at Madras immediately before the prescribed day, other than proceedings with respect to which that High Court retains jurisdiction by virtue of sub-section (2), shall, where the court of origin is situated in the State of Andhra, stand transferred by virtue of this Act to the High Court of Andhra.

(4) Any order made by the High Court at Madras—

(*a*) in any proceedings with respect to which that High Court retains jurisdiction by virtue of sub-section (2), or

(*b*) before the prescribed day, in any proceedings transferred to the High Court of Andhra by virtue of sub-section (3),

shall for all purposes have effect, not only as an order of the High Court at Madras, but also as an order made by the High Court of Andhra.

(5) For the purposes of this section, proceedings shall be deemed to be pending in a court until that court has disposed of all issues between the parties, including any issues with respect to the taxation of the costs of the proceedings.

(6) Reference in this section to a High Court shall be construed as including references to a judge or division court thereof, and reference to an order made by a court or a judge shall be construed as including references to a sentence, judgment or decree passed by that court or judge."

Reference in this Clause has been made to section 30. Clause 30 defines the jurisdiction of the Andhra High Court:

"The High Court of Andhra shall have, in respect of the territories for the time being included in the State of Andhra, all such original, appellate and other jurisdiction as, under the law in force immediately before the prescribed day, is exercisable in respect of the said territories or any part thereof by the High Court at Madras."

Then Clause 41 provides for a High Court for the added areas of Mysore. This clause says:

"(1) As from the appointed day—

(*a*) the jurisdiction of the High Court of Mysore shall extend to the whole of the territory added to the State of Mysore by sub-section (1) of section 4; and

(*b*) the jurisdiction of the High Court at Madras to entertain or dispose of, any proceeding in relation to the transferred territory shall cease.

(2) All proceedings in relation to the transferred territory pending in the High Court at Madras immediately before the appointed day shall, by virtue of this section, stand transferred to the High Court of Mysore and shall be disposed of by it in exercise of the jurisdiction conferred on it by this section.

(3) Any judgment, decree or order in any proceeding in relation to the transferred territory passed or made before the appointed day by the High Court at Madras, shall, for all purposes have effect not only as a judgment, decree or order of that Court, but also as if it were a judgment, decree or order passed or made by the High Court of Mysore in exercise of the jurisdiction conferred on it by this section.

(4) Subject to any rule made or direction given by the High Court of Mysore, any person who immediately before the appointed day is an advocate entitled to practise or an attorney entitled to act in the High Court at Madras shall be recognised as an advocate or an attorney entitled to practise or to act, as the case may be, in the High Court of Mysore.

1-30 P.M.

Explanation.—In this section, the expression 'proceeding in relation to the transferred territory' means any appeal or other proceeding from, or in respect of, any judgment, decree or order of any court or tribunal within the territory added to the State of Mysore by sub-section (1) of section 4 but does not include any appeal or other proceeding relating exclusively to the Alur, Adoni or Rayadurg taluk."

Then, Sir, there is another clause in this Act which deals more or less with the same matter with which Clauses 38 and 41 deal, and that is, Clause 55. Sub-clause (1) of Clause 55 reads:

"(1) Every proceeding pending immediately before the appointed day before a court (other than the High Court), tribunal, authority or officer —

(*a*) in any area which on that day falls within the State of Madras or the transferred territory shall, if it is a proceeding relating exclusively to any part of the territories forming the State of Andhra under sub-section (1) of Section 3, stand transferred to the corresponding court, tribunal, authority or officer in the State of Andhra, or

(*b*) in any area which on that day falls within the State of Madras or the State of Andhra shall, if it is a proceeding relating exclusively to any part of the transferred territory, stand transferred to the corresponding court, tribunal, authority or officer in the State of Mysore."

Sub-clause (2) proceeds to say:

"(2) If any question arises as to whether any proceeding should stand transferred under sub-section (1), it shall be referred for the decision of the Chief Justice of the High Court at Madras and his decision shall be final.

(Sri M. V. RAMA RAO.)

(3) In this section—

(*a*) 'proceeding' includes any suit, case or appeal, and

(*b*) 'corresponding court, tribunal, authority or officer' in relation to a State means—

(i) the court, tribunal, authority or officer in which the proceeding would have laid if the proceeding had been instituted after the appointed day, or

(ii) in case of doubt, such court, tribunal, authority or officer in the State as may be determined, before the appointed day by the Governor of Madras, and after the appointed day by the Governor or Rajpramukh of that State, to be the corresponding court, tribunal, authority or officer."

Sir, these three provisions, clauses 55, 41 and 38, have to be read together to understand and realise that the High Court of Mysore has been placed on a somewhat different footing, and if I may borrow a phrase from my friend Mr. Pattabhiraman, in a somewhat subordinate position to the High Court of Madras. This, I am sure, could not have been the intention of the Government of India who framed this Bill, and I am sure, I am quite certain, it cannot be any matter of satisfaction for the Government of Mysore or for any member of this House. I am sure, Sir, the Government as well as Hon'ble Members of this House would agree that the High Court of Mysore should in this Bill get the same status, the same deal, if I may use that word, as the High Court of Andhra or the High Court of Madras. The difficulty is not lessened by certain other provisions relating to the applicability of laws to which I shall advert later on in the course of my speech. Now, I wish to confine my observations strictly to these three clauses alone and the disadvantage which litigants will have to experience and the difference in the treatment which would be meted out to the High Court of Mysore if the clauses are not suitably amended. This will be made quite clear if I give an illustration or two.

Sir, it is common knowledge that the three High Courts situated in the Presidency Towns, or what used to be called the Presidency Towns of Bombay, Madras and Calcutta, have what is known as Original Side in the High Court itself, not merely in respect of civil matters, but also in respect of criminal matters. Hon'ble Members are aware that the High Courts of Bombay, Madras and Calcutta have, in addition to the appellate jurisdiction possessed by them over the principal courts, all original civil jurisdiction such as belongs to District Court, which is within everybody's knowledge. In addition to this jurisdiction, these three High Courts possess jurisdiction in matters like admiralty, matrimony and other such extraneous matters. Without concerning ourselves about those extraordinary divisions of jurisdiction possessed by the High Court of Madras, it is sufficient for us to investigate how the retention of jurisdiction in the High Court of Madras, on its orginal side, in respect of matters relating to the transferred territory which will become part of Mysore State hereafter, will affect the High Court of Mysore in the exercise of the jurisdiction properly belonging to it. Now, if there is a suit relating to properties situate in Bellary, which will come into Mysore on the first day of October 1953, and also to certain properties situate in the City of Madras then, the plaintiff in such a suit would be at liberty either to file his suit in the District Court at Bellary or in the High Court of Madras on its original side just as it suits him, and if such a suit has been filed in the High Court of Madras on the original side and further proceedings have not commenced or have not been concluded, then, such a suit would still continue to remain open for being dealt with, tried and determined by the High Court of Madras on the original side, with a single Judge sitting, more or less corresponding to a District Court or a District Judge. In such a case, even the

appeal which might have to be preferred from the judgment, decree or order made in that case would not lie to the High Court of Mysore, notwithstanding that the matter relates to properties situate in the territory transferred to Mysore on the 1st day of October 1953, but jurisdiction even on the appellate side would still vest in the Madras High Court. That, I think, is a point on which some amendment of the clauses might be made, and, in my opinion, is necessary.

The other kind of case would be, if a suit has been filed in any of the District Court in Madras State at present and relates to properties situated in any of the taluks that are now coming into Mysore State, and for some reason or other on a petition for transfer, such a suit has been transferred to the High Court of Madras on the original side is made, then the same consideration, which I have mentioned, would apply and the same disadvantage would still be there if the High Court of Mysore is not to deal with such a suit or such proceedings or even in respect of an appeal that might have to be preferred from any judgment, decree, or order that might be made in respect of such Properties by the Madras High Court on its original side.

Sir, the third type of case would be in respect of a debtor. If proceedings in bankruptcy have been commenced on the original side of the Madras High Court, and if the properties of the debtor are situated in the transferred territory that will be coming into the State of Mysore, would it not be unreasonable that the administration of the bankrupt's assets should be made by an officer who is appointed by and is accountable only to the High Court of Madras and is in no way accountable to the High Court of Mysore, and that an appeal should not lie to the High Court of Mysore in respect of matters arising out of the administration of the bankrupt's assets ?

These, I would suggest, are some of the points which arise on a reading of clauses 38, 41 and 55. I would suggest that suitable amendments may be considered by Government so as to avoid deprivation of juisdiction to the Mysore High Court in matters which properly ought to belong to it. Another thing will be that if such amendments are not proposed by us now and we leave it for suitable amendments to be moved or piloted only in the House of the people, it is just possible that these points of view may go by default. Therefore, I suggest that we take advantage of the present opportunity of suggesting exactly what should be done in order to save the jurisdiction of the Mysore High Court in the manner in which it has been saved for the High Court of Andhra and for the High Court of Madras.

Then, Sir, I pass on to clause 47. This clause deals with Contracts.-

(1) Any contract made in the exercise of the executive power of the State of Madras before the appointed day shall—

(*a*) if the contract is for purposes which as from that day—

(i) are exclusively purposes of the State of Andhra, or

(ii) are party purposes of the State of Andhra and party purposes of the State of Mysore and are not purposes of the State of Madras as constituted on the appointed day,

be deemed to have been made in the exercise of the executive power of the State of Andhra instead of the State of Madras;

(*b*) if the contract is for purposes which as from that day are exclusively purposes of the State of Mysore, be deemed to have been made in the exercise of the executive power of that State instead of the State of Madras; and

(*c*) in any other case, continue to have effect as having been made in the exercise of the executive power of the State of Madras;

and all rights and liabilities which have accrued or may accrue under

(Sri M. V. RAMA RAO.)

any such contract shall, to the extent to which they would have been right or liabilities of the State of Madras as constituted immediately before the appointed day, be rights or liabilities of the State of Andhra, the State of Mysore or the State of Madras, as the case may be.

(2) For the purposes of this section there shall be deemed to be included in the liabilities which have accrued or may accrue under any contract—

(a) any liability to satisfy an order or award made by any cours or other tribunal in proceeding relating to the contract ; and

(b) any liability in respect of expenses incurred in or in connection with any such proceedings.

(3) This section shall have effect subject to the provisions relating to apportionment of liabilities in respect of loans, guarantees and other financial obligations contained in the Seventh Schedule and bank balances and securities shall, notwithstanding that they partake of the nature of contractual rights, be dealt with under the said provisions.

Sir, this clause in my opinion is a very important one because although many important matters will be the subject of agreement to be made hereafter in respect of matters set out in the 7th Schedule, still the rights, the essential rights of the States of Madras, Mysore and Andhra will be subject to what is contained in Clause 47 of this Bill. It will be seen that if a contract is for purpose which are exclusively Andhra purposes, such a contract notwithstanding tha it was entered into by the State of Madras will stand transferred to Andhra State and if such a contract was made partly for the purposes of the State of Andhra and partly for the purposes of the State of Mysore and is not for the purposes of the State of Madras, then such a contract shall be deemed to have been made in the exercise of the executive power of the State of Andhra, instead of the State of Madras. Here, the Mysore State does not come in. If the contract is exclusively for the purpose of the Mysore State, the contract shall be deemed to have been made in exercise of the executive power of that State instead of the State of Madras. What I wish to point out here is, that if a contract has been made for purposes which are partly Mysore purposes and partly Andhra purposes or partly Mysore purposes and partly Madras purposes, Mysore ought to have a voice in the enforcement of such a contract. Now, we all know that under an agreement between the States of Mysore and Madras for the supply of electric energy to the State of Madras for the purpose of distribution in the Ceded Districts of Madras, a considerable quantity of electric energy is being supplied to the State of Madras at present. I am not able to say exactly what this quantity of electric energy is. To the best of my information and recollection, it is in the neighbourhood of 4,000 kilowatts. This agreement, which the State of Mysore has entered into with the State of Madras does not reserve to the State of Mysore any discretion either for the discontinuance of the supply of electric energy consequent upon the transfer of certain territories from the State of Madras to the State of Mysore nor does it contain any reservation in respect of a reasonable reduction in the supply of electricity hereafter to the State of Madras so as to save the quantity necessary for the requirements of the territories that will hereafter form part of the State of Mysore. So, if under this agreement for the supply of electric energy to the Ceded Districts, Mysore State is to continue to remain liable for supplying the same quantity of electric energy to the State of Madras and the State of Madras under the clauses of the agreement is not bound to distribute it in any particular manner, but is at liberty to distribute it in such area and in such manner as it thinks fit, then it is clear that the State of Mysore stands to be saddled with a new responsibility and a new liability in respect of the

supply of electricity to the Bellary area that is now coming to the State. No doubt it is possible to argue that Governments will be responsible, that contractual rights will not be enforced in a spirit of fierce legalism and that administrative conveniences and diplomatic niceties will enable difficulties to be solved. Apart from those considerations, I would suggest that since the State, whether it is Mysore, whether it is Andhra or whether it is Madras, must depend fundamentally on its ability to get things done, it is necessary for the State of Mysore to see that this liability will not come in along with this accession of territory to the State of Mysore. I lay special emphasis on this point for two reasons. The first reason is this. The State of Madras is free to distribute this electric energy wherever it likes—and as a matter of fact at present it has been distributing a considerable part of this electric supply to certain areas in Hyderabad State which do not form part of the Ceded Districts for the benefit of which this agreement was entered into—if the State of Madras continues to make this distribution elsewhere, although the point of supply from Mysore State to the Madras State is located in Bellary, a point situated within the territory that will hereafter be part of Mysore, although that is so, still under that contract, the State of Madras is not bound to listen to Mysore to make use of this electricity in any particular manner or to make any reservation of any part of it for the usual distribution that has been made for sometime now in the District of Bellary. Therefore, if we visualise the situation in a case like this, even if the State of Madras discontinues the supply of electricity to Bellary District which will form part of Mysore State, we cannot absolve of the responsibility to continue to supply electricity to the territory which will come to us. Therefore, we shall be saddled with a new responsibility, and we will have no manner of right unless we insist on a proper modification of the agreement now in terms of the rearrangement envisaged under clause 47, I say that unless we do that, we shall be left in a somewhat sorry plight.

Then, Sir, the other reason is, supposing a contract has been entered into by the state of Madras for the supply of materials required partly for the purposes of the territory which will now come into Mysore and partly for the purposes of the territories which will remain part of the Madras State. Let us suppose as a concrete case that the State of Madras had entered into a contract for the supply of goods which are required for the areas comprising Bellary District which will come over to Mysore hereafter and partly for the works or purposes which are connected with the territories which will remain in Madras, then, when these territories have come over to us, it may appear to the State of Madras that it is not worthwhile enforcing this contract since that part of it which relates to Madras States when compared to that part of it which relates to Bellary District is insignificant or unimportant. Take a concrete case: supposing they have a scheme of extension of electrical installations in the Bellary District and the State of Madras has entered into a contract with X for the supply of say copper wire most of which is required for the electrical installations to be extended in Bellary and some part of it only is necessary for other purposes of the State of Madras, then when this Bellary District comes over to Mysore and State of Madras may not any longer think it worthwhile to enforce that contract because that part of it which may relate to the purposes of Madras, may, in its opinion, be unimportant and therefore, the contract is not worth enforcement. Sir, if the prices of the copper wire are rising and if the State of Mysore had to pay a very much higher price for copper wire in order to procure it for the purpose of electric installation in Bellary, would it not be necessary for the State of Mysore under this clause to have the right to enforce such a contract against the party—the party with whom the State of Madras has entered into contract — so that the State of Mysore may not be put to

(Sri M. V. RAMA RAO.)

disadvantage on account of fluctuating market conditions, and on account of unimportant beneficial share of the State of Madras in the particular contract? This, I think is a clause under which many more difficulties are bound to arise. It is not as if by suggesting an amendment or two here or by making a speech such as the one I am making, we can obviate those difficulties or avoid the troubles that might arise in the enforcement of such contracts. As I was pointing out earlier, in respect of the electricity that is being supplied to Bellary, now we must remember that individual consumers of electricity ought to be deemed not only in law but in point of fact to have entered into separate and individual agreements and contracts with the State of Madras entitling them on payment of the prescribed fee to the supply of electricity in the manner laid down in the terms of the contract. Now, if the supply of electricity is to be made by the State of Mysore and the State of Madras is to be absolved of the liability to make supplies of electric energy to individual consumers and if these contracts are to be deemed to have been made over or transferred to the State of Mysore or to continue to remain enforceable only as against the State of Madras, it would be extremely unfair to individual citizens whose contracts have been made without envisaging the prospect of transfer of territorries to a different State after such contracts were made. Whether they number only some thousands or whether they number a few lakhs would be immaterial; but the essence of the matter is that contractual rights whatever they are must be properly saved and safeguarded from a possible anarchy in respect of individual rights.

2 P.M.

Mr. SPEAKER.—May I point out one thing? I find that you have sent amendments with respect to clauses 38, 41 and 55. So far, you have been speaking on the amendments. The present motion is regarding the consideration of the general principles of the Bill. If you are going to move these amendments when the Bill is taken up clause by clause that would be the proper occasion to speak on them. If you do not intend to move the amendments then you can go on. It is with a view to save time that I am making this suggestion for serious consideration.

Sri M. V. RAMA RAO.—As a matter of fact, I do not intend to take much time of the House. I propose to make a reference to some more clauses of the Bill and conclude my speech. With regard to the suggestion that was made by you, Sir, that I might reserve my observations to the stage at which amendments may be moved, there are two doubts in my mind; one is whether the amendments standing in my name are likely to commend themselves to the Government in the absence of an indication from me about the importance of matter to which they relate and secondly the scope of a speech in moving an amendment is likely to be a little narrow because so much time will have been spent by the House previously on the other motions that the general feeling will be that almost everything has been stated upon most of the matters and a tiresome speech is likely to make itself very unwelcome to most members and especially to the mover of the Bill.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—No, Sir; I assure that I am quite patient to listen to every argument because I agree with Sri M. V. Rama Rao that we have to safeguard the interests of the State. Therefore, there is no question of hurry whatever.

Sri M. V. RAMA RAO.—I really wish to conclude my speech as soon as I can so that the other members may have the chance of making their observations. Now the most important clause to which I should like to advert is clause 50. This is, in my opinion, the most interesting clause. The clause is named as 'Territorial extent of laws' and it goes on to say:

> "The provisions of Part II shall not be deemed to have effected any change in the territories to

which any law in force immediately before the appointed day extends or applies, and territorial references in any such law to the State of Madras or of Mysore shall, until otherwise provided by a competent legislature or other competent authority, continue to have the same meaning."

It looks to me that the draftsman of this Bill must have made some slip or omitted to notice the actual words and language employed in the section. To a layman like myself uninitiated into the mysteries of legislative drafting, this clause seems to be the very negation of the main purpose of this Bill itself, because it says "the provisions of Part II shall not be deemed to have effected any change in the territories to which any law in force immediately before the appointed day extends or applies, and territorial references in any such law to the State of Madras or of Mysore shall, until otherwise provided by a competent legislature or other competent authority, continue to have the same meaning." To me it seems that the clause as it stands is liable to be interpreted and successfully interpreted to mean that notwithstanding the transfer of territories to the State of Mysore and the State of Andhra that is to be formed, the laws that had been enacted by the State of Madras or such other laws, as for instance those enacted by the Central Legislature which were applicable to the State of Madras including the territories to be transferred now, would continue to remain in force. That I think is probably what the draftsman intended this clause to convey. He meant to say, perhaps, that the Madras Laws shall continue to remain in force and operate in the State of Andhra until other legislation has been enacted by the competent legislature of Andhra or by any other competent authority in the State of Andhra and the laws of Madras shall continue to operate in the areas of Bellary district transferred to the State of Mysore until the Legislature of the State of Mysore or other competent authority in the State of Mysore enacts laws making changes and other provisions replacing the Madras laws which would operate there in the absence of such enactment. This must have been the meaning intended. To my mind this meaning does not seem naturally to flow from this clause. Assuming that such is the intention of the framers of the Bill, I think we must take serious exception to the principle of the continued applicability of the laws of Madras to the territories that are to be transferred to Mysore. This is, in my opinion, a very important matter because, as I have already pointed out, there is likely to be considerable conflict of jurisdiction of the courts in many controversial matters. If to this conflict is to be super-added the conflict arising from the applicability of a set of laws with which our courts and our officers had no reason to acquaint themselves till now except to the extent to which it was necessary, such conflict is bound to have the consequence of causiug serious dislocation to people who happen to go to the Law Courts or who find it necessary to come to offices for redress of grievances. Now the most natural thing in the case of a matter of this kind would be to make the laws of the State of Mysore applicable to the transferred territories as from the day on which those territories form part of the State of Mysore, that is, from the 1st day of October 1953. That is the most natural course; I say so with some emphasis because although it may be argued that a sudden switching over to a new set of laws which are in force in Mysore in respect of the taluks of Bellary district which have been accustomed to and are familiar only with the Madras Laws, might cause some inconvenience and some dislocation to the persons affected thereby, such argument would not be tenable because in the very nature of things there cannot be any gradualness in the transition from one set of laws to another. It may be argued that most of the enactments are more or less the same and, therefore, the transition can be gradually worked out so as not to occasion any serious dislocation. Now I should like to say firstly, that if

(SRI M. V. RAMA RAO.)

this transition is to happen, the most appropriate day on which it should happen is the first day of October 1953. It is not as if we are in a position to avoid those inconveniences which are likely to result from the application of new laws to the people of Bellary district, if the change over be made on a subsequent day. Therefore, if the change is made, let it be made now on the appointed day. Secondly, if this change is to be kept in abeyance, two difficulties which are avoidable will arise and both the difficulties are of considerable size and proportion. The first is that this State and perhaps this Legislature will have to occupy itself with the avoidable task of making adaptations to the laws of Madras in order to make them properly applicable to the areas comprised in Bellary district coming into the Mysore State. The second is that our officers and our Law courts and the officer presiding over such courts will have to spend considerable time and take considerable pains to make themselves sufficiently familiar with the enactments in force in Madras State so as to equip themselves adequately to deal with the matters arising from the territories that will be transferred to the State of Mysore. Both these difficulties are avoidable because this adaptation, laborious as it is bound to be, will be purposeless if ultimately the laws of Mysore are to apply to the areas comprised in the Bellary District as those laws are bound to be applicable to them hereinafter; and this task of adaptation itself is a thing on which Government will have to spend considerable time, energy and money, all of which would be properly saved by suggesting that the laws in force in the State of Mysore shall become applicable to the areas coming into the State of Mysore on and from the appointed day. It would be relevant to mention to this House what has been done in one or two such similar instances before now. This House will remember, Sir, that the States of Bihar and Orissa which are now separate States formed one State before, and when the composite State of Bihar and Orissa was broken up and Orissa was established as a separate State, some parts of Madras State, its northernmost, parts, were added to the terrirories of Orissa State. At that time, certain arrangements were made. Then more recently certain parts of Birar included in the Central Provinces were added to the State of Hyderabad. Then certain arrangements have been made. And the most recent instance that occurs to my mind is the merger of what was formerly known as Sirohi State in the State of Bombay. Now, my friend the Chief Minister, as well as my other friends who happen to have been members of Parliament may very well recollect the figure of one of our friends there, a person by name Sri Gokulbhai Bhat. He came from Sirohi State and whenever the occasion arose and the opportunity presented itself, he never missed the chance of raising his voice in protest against what he considered was a damaging act, which consisted of the merger of the State in the larger State of Bombay. Though that merger proceeded probably on administrative or political considerations and linguistic considerations did not have anything to do with it, still, it is necessary that we should know what was done in that particular case, because the merger of certain parts of Bellary District in Mysore State is a thing which is analogous to the merger of Sirohi State in Bombay State. Sir, the Government of India, on that occasion, made an order under the powers conferred upon them by the Extra Provincial Jurisdiction Act, Act 47 of 1947. Under Section 3 and 4 of that Act, the Government of India made an order providing that the laws in force in the State of Bombay as on the date of the merger of Sirohi State into the State of Bombay would become applicable to the area merged with the State. Now it is not as if this Sirohi State is a classical example of what should be done in matters of this kind. I am referring to it merely to show that that is the reasonable thing to do and that such a reasonable thing had been done very recently, and sufficiently recently

for us to remember the suitability of enacting a similar provision. Consequent upon that Act of the Government of India, they have enacted the Merged States Laws Act, as the Chief Minister would remember because he happened to be in Parliament at that time and he would have been a party to the passing of that enactment in 1949, Act No. 59 of 1949. Now these Central Acts have really provided for the applicability of all the laws in force in the State into which the merger takes place, to the territories with respect to which the merger happens. That, in my opinion, is as it should be, and I am sure if there is any substance in all that I have said till now, Government would certainly consider the desirability of avoiding for themselves all the troubles and travail incidental to this adaptation of laws in force in Madras and switching over from those adapted laws back again to the Mysore laws. All this painful process should be straightaway avoided by making the laws in force in Mysore applicable to the area coming in, as from the appointed date.

Sir, this is more or less all that I wanted to say at this stage of the Bill. In respect of the detailed contents of the Seventh Schedule in particular, in respect of which numerous amendments have been tabled, I do not propose to say anything. But, I cannot resume my seat without referring to the Thungabhadra Project in respect of which we stand to gain a great deal as well as to acquire considerable liabilities. It looks to me that this clause, 62 (*a*), is an after thought of the Government of India, probably at the instance of the States of Madras, Andhra and Hyderabad. I say this because this clause is not to be found in the original Bill and a separate sheet, the number of the page of which is 20(*a*) is pasted on to the original Bill. Clause 62(*a*) makes special provision with regard to the Tungabhadra Project. Now, I thought that in respect of all important matters agreement at State level, at Governmental level would have to be made separately between Mysore and Madras, between Mysore and Hyderabad, between Mysore and Andhra and between Andhra and Madras and so forth if necessary, in respect of many matters that will arise under contract. While that is so and while it is also provided further that in the absence of these States reaching suitable or satisfactory agreements as between themselves, the President is empowered to provide a basis on which the States can thereafter act and arrive at an agreement. It looks to me that by the addition of this clause, 62(*a*), upon such thought as I have been able to give to it, no particular advantage is reserved for the State of Mysore. This clause, I suggest, should also be carefully considered by Government and suitable amendments made in it, so as to avoid creating a kind of diarchy—if the word diarchy is obnoxious, I would prefer to use the words duality of administration or administrative control. Now, the duality of administrative control in respect of Tungabhadra project would not be desirable for two reasons.

[DEPUTY SPEAKER (Sri R. Chennigaramiah) in the Chair.]

It is very well to say that we are getting a ready made project for ourselves by reason of the transfer of the territory and by reason of the definition of lands contained in the Seventh Schedule, which is wide enough to include the Tungabhadra project and and everything connected with it. It is very well for us to get the project by reason of the transfer of the territory. It represents assets in no less a measure than it represents considerable liabilities. We know at any rate, though I am not quite accurate in the citation of figures, still I happen to know roughly, that the State of Madras has spent something of the order of twelve to thirteen crores of rupees on revenue account only upon this Tungabhadra project and probably six or seven crores of rupees have been spent on capital account on this Tungabhadra project. While we are getting this Tungabhadra project as a piece of immoveable property along with the territory of Bellary coming into Mysore, we should know that this revenue expenditure that has been incurred by

(Sri M. V. RAMA RAO.)

the State of Madras is not going to be passed on to Mysore. Only the capital expenditure incurred on it would be properly transferable to the State of Mysore in such proportion as might be determined by an agreement in that behalf, failing which the President would provide a temporary solution. Now, if the waters of the Tungabhara project are to be utilized by three States for irrigational purposes and the electric power that is to be generated there is to be utilized by more than one State hereafter, it would be necessary that some one State must have exclusive administrative control of the project and the Hydro-electric works. While I would not assert that Mysore and Mysore alone ought to have that administrative control, I certainly consider it the most reasonable thing that Mysore should have that control; because, if irrigation under the Tungabhadra project is to be left to a joint board of irrigation consisting of representatives of Andhra as well as the representatives of the State of Mysore and they do not reach agreement upon important matters such as how much water should be impounded and when, how much power should be generated and when, and how much power should be realised and for whose benefit, then we are likely to get into what I would call an impasse which it would be desirable that we avoid. It should be possible for this control to be vested in one State and all necessary provisions made for enabling the other States, who are also beneficiaries of this project, to get the benefit that they stand to get under this project.

That aspect of the matter cannot be satisfactorily dealt with merely by amending this clause. As I have suggested, and as Sri Pattabhiraman has suggested in the course of his speech on the first motion, it is essentially a matter which should be concluded by dealing with it at Governmental level. Sir, I shall reserve any further observations I may have to make with respect to the particular clauses which I have touched now to the stage of moving amendments.

With these few observations, I not only welcome this Bill but I extend my whole-hearted support to the provisions of this Bill generally.

*ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗಣ್ಣ (ನಂಜನಗೂಡು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಆಂಧ್ರ ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಸೂದೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಏಕಮುಖವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಅಥವಾ ಮೈಸೂರು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಆದರದ ಸುಸ್ವಾಗತವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರದೂ ಏಕಾಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಏನು ಒಂದು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ತತ್ವವಿದೆಯೋ ಆ ತತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಪರವಾಗಿಯೂ ಕೆಲವರು ವಿರೋಧವಾಗಿಯೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೀಗ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ರೂಪುರೇಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಶಿರೋನಾಮೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ, ನನಗೇನೊಂದು ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಮತ್ಕಾರವಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಿರೋನಾಮೆಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ.—"A Bill to provide for the formation of the State of Andhra, the increasing of the area of the State of Mysore and the diminishing of the area of the State of Madras, and for matters connected therewith" ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಎಂದರೆ ಈ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ಒಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮದ್ರಾಸನ್ನೂ ಸಹ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪ್ರಾಂತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆ ಒಂದು ಆಂಧ್ರ ಸ್ಟೇಟನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ "diminishing of the area of the State of Madras and for matters connected therewith" ಎಂದು ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ "For the formation of the State of Andhra and for the formation of the State of Tamilnad or Madras and for the addition of certain areas to Mysore" ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳದೆ—"The diminishing of the area of the State of Madras and for matters connected therewith" ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದರ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮೂರು ವೀಸೆ

ಪಾಲು ಉದ್ದೇಶವೇನಿರುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ ಆ ರೆಸಿಡ್ಯುಯೆರಿ ಮದ್ರಾಸನ್ನು ಒಂದು ತಮಿಳು ಸ್ಟೇಟನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯು ಒಂದು ಕ್ಲಾಜನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯವರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಊಹೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು long titleನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಚಮತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನೀಗ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರುಗಳ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು long titleನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮರೆಮಾಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ ಭಾಷಾವಾರು ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಂತಗಳು ನೂತನವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾದಂಥ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನೊಳಗೊಂಡಂಥ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಆಶಾಭಾವನೆ ಈ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅಂಥ ಒಂದು ಆಸೆಗೆ ಈ ಮಸೂದೆಯು ತಳಹದಿಯೂ ಮತ್ತು ಬುನಾದಿಯೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈಗ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ನಮಗೀಗ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಆಂಧ್ರ ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ನಾವೀಗ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಲು ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಇಷ್ಟಪಡದೆ ಇದ್ದರೂ, ಕೇವಲ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕದ್ದೇ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆಯೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಆ ಧಾರ್ ಸಮಿತಿಯವರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಅಥವಾ ಜ|| ಮಿಶ್ರಾರವರ ಅವಾರ್ಡನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಜ|| ವಾಂಛೂರವರ ವರದಿಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಾದಂಥ ಆ ಜೆ. ವಿ. ಪಿ. ವರದಿಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ,—ಹೀಗೆ ಈ ಯಾವ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೂ, ಆ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಈಗಿನಂತೆ ಖಂಡ ತುಂಡವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಂಚ ಭಾಗವನ್ನು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೂ, ಕೊಂಚ ಭಾಗವನ್ನು ಮದ್ರಾಸಿಗೂ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಆ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಜನರ ಖಚಿತವಾದಂಥ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನೂ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆಗಲಿ; ನಾವು ಇವರ ವಾದವನ್ನೊಪ್ಪುವುದಾದರೆ, ಆಗ ನಾವೂ ಸಹ ಆ ಕೇಳ್ಕರ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿರುವ ಆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸಹ ಅವರ ಒಂದು ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಹೊರತು ಅದು ಜನರ ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಮತವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ವಾದಿಸಲೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜ|| ವಾಂಛೂರವರ ವರದಿಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ “ಆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಂಧ್ರ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡತಕ್ಕ ಜನರೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಡಿ ನಿರ್ಧಾರ ಸಮಿತಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಾಗ ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತರದೂದು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಏನು ನಮೂದಿಸಿರಲಾಗಿದೆಯೋ ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೀಗ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕ್ಲಾಜ್ 3 (2) ಪ್ರಕಾರ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಎಂದರೆ, ಆಲೂರು, ಆದವಾನಿ ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಮತ್ತು ಕ್ಲಾಜ್ (4)ರಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮುಕ್ಕಾಲುವಾಸಿ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಒಂದು ನಾಡಿ ಮತ್ತು ತಳಹದಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ 3 ಮತ್ತು 4ನೆಯ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಎರಡು ಕ್ಲಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ವಿಚಾರದಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಗತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಮೊನ್ನೆ ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ “ಆ 3—4 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಜನರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಪಟ್ಟು ಅವರು ಅದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆ ಬರಬೇಡಿ ಎಂದು ಎಂದೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಜಿಟೇಷನ್ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸ್ವಪರಿಪೂರ್ಣವಾದಂಥ ಆಂದೋಳನವನ್ನೂ ಮಾಡಬಾರದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನರೂ ಜ|| ವಾಂಛೂರವರ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತು ಧಾರ್ ಸಮಿತಿಯವರ ಮುಂದೆ ಸಹ ಹೋಗಿ ಅವರ ಖಚಿತವಾದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವೇನೆಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸಹ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾವ ಒಂದು ಮನ್ನಣೆಯೂ ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದಂಥ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಉತ್ತರಕೊಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: “ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಂದ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತದ ರಚನೆಗೆ ಒಂದು ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಆ ಧಾರ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.” ಇನ್ನೂ ಹಾಗೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ “ಇಂಥ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಉಗ್ರವಾದಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಒಂದು ತೊಡಕನ್ನೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಪ್ರಾಂತಗಳವರು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗಣ್ಣ.)

ಬಂದು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಈಗ ಅದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಆಲೂರು, ಆದವಾನಿ ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರೂ ಥಾರ್ ಸಮಿತಿಯ ಮತ್ತು ವಾಂಛೂ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಮೈಸೂರಿಗೇ ಸೇರುತ್ತೇವೆಂದು ಅವರ ಖಚಿತವಾದಂಥ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನವರು ಒಂದು ಕೂಗನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರೆ, ಆಗ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತೂಕ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ, ಇಂದು ಆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸೂಚಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೂ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವು ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಸೇರುವುದೇ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಆ ಆಲೂರು, ಆದವಾನಿ ಮತ್ತು ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಮುಕ್ಕಾಲುವಾಸಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ನಾಲೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಆ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಈ ನೀರನ್ನು ಹಂಚುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರಾಗಲಿ ಅವು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ತೋರಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ 3 ಮತ್ತು 4ನೆಯ ಕ್ಲಾಜುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಹಳ ದೂರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ನಾನೊಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಯುಕ್ತವಾದುದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮರಾಯರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಕ್ಲಾಜು 62 (A) (2)ರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳಬಗ್ಗೆ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಾವು ಬಹಳ ದೀರ್ಘಾಲೋಚನೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಆಣೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸತಕ್ಕಂಥ ವಿಶೇಷ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸೆಕ್ಷನ್ 62 (A) ಪ್ರಕಾರ ಎರಡು ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಅಥವಾ ಒಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಟಾದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—"If no such agreement is reached within three years from the appointed day as the President may by order determine having due regard to the purpose of the project" ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಎಂದರೆ ಮೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರಡು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಹೋದರೆ ಆಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಉಭಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೂ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕ್ಲಾಜ್ 62 (A) (2) ರಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಆಂಧ್ರಸ್ಟೇಟಿನ ಸೀಡೆಡ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಬೇರೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅಂಥ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು 3 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಕೈ ಹಾಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಂದರೆ ಆಗ ನಾವು 3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ 3 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆಯದೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ನೀರನ್ನು ಹಂಚುವುದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ 3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಯಾವ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೂ ಬರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ನಾವು ಈ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ನಿರ್ಧರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಆಗ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸ್ವರೂಪದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈಗಲೇ ನಾವು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದುದರಿಂದ 62 A) (2)ನೆಯ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಅಷ್ಟು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕ್ಲಾಜೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ 62 (A) (2) ಕ್ಲಾಜನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಅದರ ಬದಲು "The whole administration of the Thungabhadra Project be entrusted to one Government, more especially from the point of view of administration in the hands of one Government—Mysore Government" ಎಂದು ಒಂದು ಅಲಾಯದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೇ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ನಾವು (3)ನೆಯ ಕ್ಲಾಜನ್ನು ನೋಡಿದರೆ rights and liabilities ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಕ್ಲಾಜಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "But shall not include the rights and liabilities under any contract entered into before the appointed day of the Government of Madras with any person other than the Government" ಎಂದು. ಈ ಒಂದು ನಿರೂಪಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ತಾವು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಏನಾದರೊಂದು ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರ

ವಾಗಲಿ ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಒಪ್ಪಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ಒಂದು ಚಾನಲನ್ನು ಡೈವರ್ಟ್‌ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಬೇರೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಹಾಗೊಂದು ಒಪ್ಪಂದಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಂಥ ಒಂದು ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಆ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಭಾರತದ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರೇ ಆಗಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಆ ಒಪ್ಪಂದದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಂದು ಅಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನೋ ಆ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನಮಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗಬಹುದು. ಇಂಥ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ರಿವೈಸ್‌ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಹೈದರಾಬಾದಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟುಗಳಿಗೂ ಸಹಾಯಮಾಡಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ನಮ್ಮ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಎಡರುತೊಡರುಗಳು ಈ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ (62) (A) 2ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ನಿರ್ದೇಶವನ್ನು ನಾವು ಕಳುಹಿಸುವ ಮುನ್ನ ಈ ಸೆಕ್ಷನನ್ನು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮರಾಯರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 6-7 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು, ಒಂದು ಉದಾತ್ತ ತತ್ವವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೋರಿಸಿದ್ದರೂ ಉಳಿದಿರುವ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಡುವ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ಏಕೋ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿವೆ, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯವರು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿದ್ದಾರೆಂದು ಸೇರಿಸಿರುವಂತೆಯೇ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇತರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾವಾರುಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೀಲಗಿರಿ, ಮಡಕಶಿರ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ–ಇವುಗಳನ್ನೂ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತರಚನೆಯ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲೇ ಪರ್ಯವಸಾನವಾಡಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಆರೇಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಉಳಿಕೆ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನೂ ಅದೇ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಪ್ರಾಂತರಚನೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲ ಖಂಡಿತ ಬಂದೇಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ತಡಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೋದ ಭಾನುವಾರ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿರುವವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಲು ಕಾತುರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಮನವಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ತಪ್ಪು, ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆ ಹೀಗೆ ಬಂದಾಗ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇದು ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆಯಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆಯೆಂದು ಕರೆದು ಜನರನ್ನು ಹೀಗೆ ತಪ್ಪಿಗೆ ಎಳೆಯಬಾರದು ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸ್ವಿಟ್ಜರ್‌ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಸೇರಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ರಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಲ್ಲವೇ ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತಗಳೆಂದರೇನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆದರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಹಾಗೆ ನೀವು ಹೆದರಿಸಿದ್ದೀರಿ !

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗಣ್ಣ.—ರಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ–ಅದು ಫಾಸಿಸ್ಟ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಿರಬಹುದು, ಒಂದೇ ಪಕ್ಷೀಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಿರಬಹುದು, ಆ ವಿಷಯ ಬೇಡ—ಅದು ಇವೊತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನಾನು, ನನ್ನ ಭಾಷೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ನೋಡೋಣ. ರಷ್ಯಾದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಕ್ರಾಂತಿಯಾದಮೇಲೆ ಭಾಷಾವಾರು ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಗಣನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇಶವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವನ್ನೂ ಆಟಾನಮಸ್ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವೂ ಈಗ ಅದೇ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಅದರೊಡನೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವನ್ನೂ ನಮೂದಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ. ಅದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿ ಇಂಥ ನಿಧಾನ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತಾಳಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತರಚನೆಗಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಏನೇನು ಅನಾಹುತಗಳಾದುವು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಪೊಟ್ಟಿ ಶ್ರೀರಾಮುಲು ರವರು ಪ್ರಾಣತೆತ್ತರು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಅವರ ಹಿನ್ನಲೆಯೇನಿತ್ತೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕೇರಳದೇಶದ, ತಮಿಳುನಾಡು ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಆದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಜನರಲ್ಲಿರುವ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗಣ್ಣ.)

ಈ ಆಶೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದಿನ ನಾವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತೇವೋ ಅಷ್ಟಷ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಅಷ್ಟಷ್ಟು ನಾವು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೋ—ಅದು ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರನಿರ್ಮಾಣಕಾರ್ಯವೇ ಆಗಲಿ—ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಭಾಷಾವಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಡಳಿತ ಸೌಕರ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ತಕ್ಷಣಭಾರತವನ್ನು ಹಂಚಿದರೆ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತಪ್ಪುಭಾವನೆ. ಜನರ ಆಶಾಭಾವನೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸದೆ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸ ಹೊರಟರೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಅತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತದೆಯೇ? ಮಾವಿನಹಣ್ಣು ತಿನ ಬೇಕೆಂದಿರುವವನಿಗೆ ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣು ತಂದು ತೋರಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗುತ್ತಾದೆಯೇ? ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಸೈಕಾಲಜಿ ಅದು.

ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪ (ರೆವೆನ್ಯೂ ಮತ್ತು ಮರಾಮತ್ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ತಿಂದು ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗಣ್ಣ.—ಅದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿರಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಬೇಕಾದರೆ ಜನರ ಈ ಆಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹೈ—ಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಮಿಶ್ರಾರವರ ವರದಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ವಾಂಛೂ ಥಾರ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿಗಳನ್ನೇ ಆಗಲಿ ನೋಡದೆ—ತಾವು 1928ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದಂತೆ ನೆಹ್ರೂ ಕಮಿಟಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನ ಬೇಗಮಾಡದೆಹೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. 1928ನೆಯ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಭಾಷಣಗಳ ಮುಖೇನ, ನಿರ್ಣಯಗಳ ಮುಖೇನ ತೋರ್ಪಡಿಸಿದ ಆಶೋತ್ತರಗಳ ಪ್ರತಿರೂಪವನ್ನು ನಾವಿಂದು ಸಾಧಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ನಾವಿಟ್ಟ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ re-distribution of territories ಎಂಬುದು ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ. ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಾತ್ಸಾರಮಾಡದೆ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಇವೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಈ ಆಂಧ್ರ ಸ್ಟೇಟ್ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ನಾವು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಿದೆ. 7ನೆಯ ಷೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ ಹಾಗೂ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತಕ್ಕೂ assets ಮತ್ತು liabilitiesಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. 7ನೆಯ ಷೆಡ್ಯೂಲಿನ (2)ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ "ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು 1953ನೆಯ ಇಸವಿ ಜುಲೈ 1ನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಗೊತ್ತಾದ ದಿನದವರೆಗಿರುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕಸಾಲವನ್ನೇನಾದರೂ ಎತ್ತಿದರೆ, ಆ ಸಾಲದಿಂದ ಬಂದ ಮೊಬಲಗಿಗೆ ಸರಿಸಮನಾಗಿರುವ ಮೊತ್ತವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿರುವಂಥ ಅದರ ಯಾವುದೊಂದು ಭಾಗವಾಗಲಿ, ಯಾವ ಷರತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಲವನ್ನೆತ್ತಲಾಯಿತೋ ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬಹುದಾದಂಥ ದಾಮಾಷಾದಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ಹಂಚಲ್ಪಡತಕ್ಕುದು." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎತ್ತಿರುವ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಸ್ಟೇಟಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಬಳ್ಳಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ದಾಮಾಷಾ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದಕ್ಕೊಂದು ಸೂಕ್ತತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದರಂತೆಯೇ 7ನೆಯ ಷೆಡ್ಯೂಲಿನ 2ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನ 2ನೆಯ ಸಬ್ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

> "Subject to the provisions of sub-paragraph (1) of this paragraph, the total of the cash balances in all treasuries of the State of Madras and the credit balances with the Reserve Bank of India immediately before the appointed day shall be divided between the States of Madras, Andhra and Mysore in the proportion of 62·75 : 36 : 1.25."

ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ratio ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಿದೆಯೆಂದು ನನ್ನಭಾವನೆ. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೇವಲ 1.25% ನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಎಷ್ಟು ಮಾಡೋಣ?

Sri M. LINGANNA.—We can claim two per cent.

ಈ ಪ್ರಕಾರ 7ನೆಯ ಷೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ಅವರಿಗೂ assets and liabilities ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವಯಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದೋ ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ 5ನೆಯ ಷೆಡ್ಯೂಲಿನಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬರುವ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರುವಂತೆ ನಮೂದಿಸಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನನಗೆ ಕೆಲವು ಅನುಮಾನಗಳಿವೆ. ಏನೆಂದರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ದೊಡ್ಡದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇದರಲ್ಲೇನೋ ಈಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಚುನಾವಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಎಂದು ನಮೂದುಮಾಡಿದ್ದರೂ ಉತ್ತರೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿ

ದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಬಳ್ಳಾರಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is for the election to the Legislative Council, is it not ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಲಿಂಗಣ್ಣ.—ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಲೂರು, ಆದೋನಿ, ರಾಯದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬರುವವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಬೇರೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನೇ ಒಂದು separate entity ಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು separate entity ಯಾಗಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿ ಬಂದಾಗ ಈ ಬಳ್ಳಾರಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವವರೆಗೂ ಮುಂದೆ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಆಗಲಿ,—ಈ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೂ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು (personal identity) ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಆಂಧ್ರ ಮಸೂದೆಗೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಅವರು ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಆಗಿರಲಿ ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಉರ್ದು ಮಾತನಾಡುವವರೇ ಆಗಿರಲಿ—ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

The House rose for lunch at Three of the Clock and reassembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತದ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಿಂಗಣ್ಣನವರೂ ಇತರ ಕೆಲವರೂ ಈ ಆಂಧ್ರ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ತತ್ವದಮೇಲೆ ರಚಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲ ಪೀಠಿಕೆಯ ಪ್ಯಾರಾದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿ, ಭಾಷಾಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ತೋರಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತವಾಗಿರುವುದು ಭಾಷಾವಾರು ಆಧಾರದಮೇಲಲ್ಲ, ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಆ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಇತರ ಜನರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ದೊರತಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಜಯಭೇರಿ ಎಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂದೂ ಸೂಚಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮದರಾಸು ಪ್ರಾಂತ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಬಾಹುಳ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ವಿಭಜನೆಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಆಂಧ್ರರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ತಾವು ಬೇರೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು--ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ—ನಾವು ಕೇಳದೇ ಇದ್ದರೂ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೂ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಡಳಿತ ಅನುಕೂಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ನಾವು ಸ್ವಾರ್ಥ ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಾರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಜನರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸೋಣ, ಸಂತೋಷಪಡೋಣ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರಿಗೂ ನನಗೂ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ.—ಯಾರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಎಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಯೋಚನೆಮಾಡಿದರೂ, ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶದ ಐಕ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಈ ಭಾಷಾವಾರು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮನ್ನಣೆ ಕೊಟ್ಟ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದು ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಗೆ ಮುಂದೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಖಂಡಿತವೆಂದು ಖಚಿತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ, ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಜಾತೀಯವಾದವೆಂಬುದು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಎಂಥಾ ವಿಪತ್ತು ಒದಗಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯವಾದದಿಂದ ಎಷ್ಟು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವಾಯಿತೋ ಅದರಂತೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ, ನೂರುಪಾಲು ಹಾನಿಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಬಹಳ ಅಡ್ಡಿ ಬಗುತ್ತದೆ, ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲನೇಕರಿಗೆ ಅನುಭವವಿದೆ; ಪೂನಾದಲ್ಲಿ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಆ ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾವನೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು, ಇದರಿಂದ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರನ್ನು ಯಾವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ಬಂಗಾಳಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭಾಷೆಯಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿಮಾನವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪಾಕೀಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯ ಭಾವನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಭಾಷೆಯ ಹೋರಾಟ ಎಷ್ಟೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ತಮಗೆ ಬಂಗಾಳಿ ಭಾಷೆಯೇ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತದಮೇಲೆ ದೇಶವನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.)

ಮುಂದೆ ಹಾನಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು, ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ನಾಯಕನು ಈ ಭಾಷಾವಾರು ತತ್ವದ, ಈ ಮನೋಭಾವ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ಬೇಡವೆಂದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಭಾರತವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ, ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೆ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮದರಾಸಿನಿಂದ 75 ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಸುಮಾರು 90 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತದ ಸದಸ್ಯರು ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಭಾಗದವರು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ದೇಶದ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾಂತದ ಜನರಿಗೂ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಅಧಿಕಾರ ಅವಕಾಶಗಳೂ ಇರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಮುಖಂಡರು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಮದರಾಸು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಮಾಡಿ, ವಿಂಗಡಣೆಮಾಡಿ, ನಿನ್ನೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಎರಡುಕೋಟಿ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆಗೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾದ ಯೂನಿಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಮನಾದ 'ಯೂನಿಟ್' ಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ ದೇಶವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಹೇಗೆಸಾಧ್ಯ, ಏನುಮಾಡುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕು. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಾಭಿರಾಮರ್ಯರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರವಾಹ ಹುಚ್ಚುಪ್ರವಾಹ, ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ; ನಾವು ಈಗ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಇದ್ದು ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು............

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು 'ಹುಚ್ಚುಪ್ರವಾಹ' ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, 'ಪ್ರವಾಹ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಜಶೇಖರಮೂರ್ತಿ (ಯಳಂದೂರು).—ಶ್ರೀ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಯಾವಾಗ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರು?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮೋತೀಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನೊಪ್ಪಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ವರದಿಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಜೆ. ವಿ. ಪಿ. ವರದಿ ಬಂದಿದೆ, ವಲ್ಲಭಾಯ್ ಪಟೇಲರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಪಟ್ಟಾಭಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನವರ ವರದಿಯೂ ಇದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಪಂಡಿತ ನೆಹರೂರವರು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಅವರ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಅಡ್ಡಿ ತರುತ್ತದೆಂಬುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಂತವೂ ಒಂದು manageable size or area ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ geographical contiguity ಎಂದರೆ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅನುಕೂಲತೆ, ಆಡಳಿತ ಅನುಕೂಲತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತ ಮತ್ತು ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು financial stability, ಎಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಮೈಸೂರಿನವರು ಪ್ರಾಂತಾಭಿಮಾನವಿರಬಾರದೆಂದು ಒಪ್ಪಿದರೂ ಕೂಡ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತವೂ ಸಮವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು, ಹಣಕಾಸಿನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಇತರರಿಗಿಂತ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು, ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಬೇಕು, ಜನರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು; ಎಲ್ಲದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪೇನೂಅಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತದ ಭಾಗಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದು ಸೇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ರೈತ ಒಂದು ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ತಾನು ಐನೂರು ಆರುನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವ ದೊಡ್ಡ ರೈತ ಎಂದು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ; ತನ್ನ ಜಮೀನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಬರುವಾಗ ನಮಗೆ ಅದರಿಂದ ಹೊರೆ ಎಷ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯೇ ಅನುಕೂಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ (ಕೊರಟಗೆರೆ—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಕೆಲವು ಬಂಜರ್ ಜಮೀನುಗಳೂ ಇರುತ್ತವಲ್ಲಾ—ಅವುಗಳನ್ನು improve ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಹಾಗೆ improve ಆಗದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟ. ಹಾಗೆ ಅಪಾರವಾಗಿ ಬಂಜರ್ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನಿನಲ್ಲೇ ಇಂಟೆನ್ಸೀವ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ನಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಜಾಣತನವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಒಂದು ಸುಭದ್ರವಾದಂಥ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ದೇಶ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಇದು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲೂ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತವೇ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿ ಮುಂದುವರಿದಿರುವ ದೇಶಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಪ್ರದೇಶ

ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಜನರು ಹಾಗೆ ದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ; "ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ಏಕೀಕರಣವಾಗು ವುದಕ್ಕೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೇ ಆಗಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಗಳಾ ರದೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರೇ ಬರಲಿ ಅವ ರನ್ನು ನಾವು ಆದರದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು. ಆದರೆ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವರ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯವು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ Majority of the people in the Mysore State are definitely opposed to the idea of linguistic states and also to the formation of Karnataka State. ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು enlightened self-interest ಅನ್ನ ತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಇರ ಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಹಾಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣನಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಬರಬೇಕೆಂದು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು high level talksನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಸಂಧಾನ ನಡೆಸುವ ಕಾಲ ದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿರುತ್ತದೆಯೆಂಬು ದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಏನನ್ನೂ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳದೆ ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಜನರನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಒಂದು High Power Commission ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ಯಾರೂ ಅದರಿಂದ ಒಂದು ಭಾಷಾವಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ದೇಶವನ್ನು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾ ರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ಕಾದು ನೋಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಯಾವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಅದು ಬರತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ನಾವು ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪರಸ್ಪರ ಒಡಂಬಡಿಕೆಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದು ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಚೆನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯ.—ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ enlightened self-interest ಇರಬೇಕೋ ಅಥವಾ ಬೇಡವೋ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಆ enlightened self-interest ಎಂಬುದು ಇರಲೇ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಬೇರೆಯವರು ಈ enlightened self-interest ಎನ್ನುವ ಪದಕ್ಕೆ ಏನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಅಂತೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಅರ್ಥದ ಪ್ರಕಾರ, ಈಗ ಒಂದು ತರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ 4-5 ಜನ ಹುಡುಗರು ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮೊದಲನೆಯ ತರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣನಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದ ವ್ಯಾಸಂಗಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಹಾಗೆ ವ್ಯಾಸಂಗವಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಹೊರತು ಅದೇನೂ ಒಂದು ಕೆಡುಕಾದ್ದಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಇದನ್ನೊಂದು ಅಸೂಯೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೇಶ ವಿಶಾಲವಾದಷ್ಟು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಧಕ್ಕೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಒಂದು ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಈ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತಕ್ರಮ ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಡಿಲವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆ; ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಡಕು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

A MEMBER.—What about Madras ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ಮದ್ರಾಸು ಹಾಗೆ ಒಂದು unmanageable size. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಆಂಧ್ರರಿಗೂ ಮತ್ತು ತಮಿಳರಿಗೂ ಒಂದು ಹೋರಾಟ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

A MEMBER.—What about Uttar Pradesh ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ನಾಯಕರೂ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಪ್ರಧಾನ ಸಚಿವರೂ ಆದಂಥ ಪಂಡಿತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂರವರು 'ಆಡಳಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ ಈಗ unmanageable ಆಗಿದೆ; ಜನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊ ಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶವನ್ನು 3-4 ಭಾಗಗಳ ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಜನಸಂಪರ್ಕವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊ ಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನನ್ನ ಮ್ಯಾನ ಮಿತ್ರರು ಏಕೆ ಗಮನ ದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೋ ನನಗದು ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. These things such as the area, population, etc., were dealt with by the Hon'ble Chief Minister yesterday and he gave the instance of U. P. which consists of 6½ crores of population.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಇದುವರೆಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಜನರು ಮಾತನಾಡಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಈಗ ನಾನೂ ಸಹ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಾನೀಗ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ತಾನೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಂತಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದರೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರಲ್ಲೂ ಈಗ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿರುವುದು ಇಷ್ಟೆ.—ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರು ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮನ ಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ನಾವು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರಾಂತ ಗಳನ್ನು ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಪ್ರಸಂಗ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದರೆ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ.)

ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ನಾವು ಇಂಥ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಇಂಥ ಧಕ್ಕೆಗಳಿಗೇನೂ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ಈ ಹಿಂದೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಮತ್ತು ಪೂಜ್ಯ ಭಾಪೂಜಿಯವರೂ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿಕೊಂಡನಂತರವೇ ಅವರು ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಂತವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ತಮಿಳು ಅಥವಾ ಮತ್ತಾವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಡ ತಕ್ಕವರ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಅವರವರ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಆಡಳಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಒದಗಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಒದಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಭಾವನೆಯಿಂದ ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೇ ವಿನಾ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಇದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು, ಆಂಧ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಟೇಟುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದೇನು ಈ ದಿವಸದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂದಿನ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ, ಪಂಡಿತರೂ, ಪರಿಣತರೂ ಮತ್ತು ತಜ್ಞರು ದೇಶಕ್ಕೊಂದು ಖಳೆ ಬರಲಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಗ್ಗಟ್ಟುಂಟಾಗಲಿ, ಜನರೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ, ಜನರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂಬ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆಯೇ ಶಿವಾಯಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೈಷಮ್ಯ, ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗಲಿ ಅಥವಾ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗಲಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದೇನೂ ಅವರು ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಕಾರಣಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

Sri Mulka GOVINDA REDDY (Chitaldrug).—I rise to a point of order. Sir, noise and disturbance are being created by the use of internal telephone now and then by the Chief Minister. It is not only a noise and disturbance but a point of privilege is also involved in this. The privilege involved in this is some of the members, especialy the members of the Treasury Bench will be given an opportunity of consulting or taking advice which others are deprived of. So a point of privilege is also involved in this. I want the Chair to give a ruling.

Mr. SPEAKER.—A letter has been sent by Sri B. V. Narayana Reddy just now, which is on the same point. I will give my ruling tomorrow.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಮಹನೀಯರೆಲ್ಲಾ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ಅಪಾರವಾದ ದೇಶಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರೂ ಮತ್ತೂ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರೂ ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೇಲ್ಮೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವೈಭವಗಳನ್ನು ಚರಿತ್ರೆಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕಗಳ ಮೂಲಕವೂ ನಮಗೆ ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ದೇಶದ ಏನೊಂದು ಸುಖ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ನೆಲಸಿದ್ದವೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನುಮುಂದೆಯೂ ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೇ ವಿನಾ ನಮ್ಮನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಗೊಂದು ವಿರಸಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಲೆಂದು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ನಾವಿಂದು ಆ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತವಿದ್ದಾಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಮನೆಯವರು, ಸಹೋದರರರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರೂ ದುಡಿದು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮದೊಂದು ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬ ಘನೋದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಈಗಲೂ ಹಾಗೆಯೇ, ಆ ಘನೋದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನವು ಗೀಗ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಲಭಿಸಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ನಮಗೊಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತಿರುವಾಗ ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆ ಒಂದು ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಭುಜಕ್ಕೆ ಭುಜವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋರಾಡುವ ತನಕ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಈಗ ರಾಜ್ಯ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡನಂತರ ನಮ್ಮ ನೆರೆನಾಡಿನವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸುಖಸಂಪತ್ತುಗಳು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವೂ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಮಾನವ ಧರ್ಮವೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ತತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ಏನನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈಗ ಸುಖ ಬಂದಿರುವಾಗಲೂ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಮಾನವತತ್ವಮತ್ತು ಮಾನವಧರ್ಮ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಷ್ಟಕ್ಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕು, ಸುಖಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಯಾರೂ ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯಪರತೆಯ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಘೋಷಣೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನು ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥ ಲೋಪಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವೀಯದಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ಮಾನವ ಕುಲದ ಧರ್ಮ.

ಈ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸು ಬೀರೂರು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾಗ ಈ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿಯವರೂ ಸಹ ಅದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ತತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೊಬ್ಬರದೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಬೇಗ ಆಗಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸ. ಆದುವರಿಂದ ಇದು ಈ ದಿವಸವಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ನಾಳೆ ಆಗಬಹುದು. ಅಷ್ಟು ಹೊರತು ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ: ಈ 'ಡೆಮಾಕ್ರೆಸಿ, ಡೆಮಾಕ್ರೆಸಿ' ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಡೆಮಾಕ್ರೆಸಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇನೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ 'ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರೇ ಆಗಲಿ, ಎಲ್ಲ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರತಕ್ಕ ದೇಶ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಹಾಗೆ ಆ ಜನಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಭಾಷಾವಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನೂ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವನ್ನೂ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಹೊರತಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕವರು ಅಲ್ಲಿರಬಾರದು, ಆಂಧ್ರರು ಇಲ್ಲಿರಬಾರದು ಎಂಬ ಒಂದು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬಳಿದು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವಂತೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಎಲ್ಲಿ ಹೊಳೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಎಲ್ಲಿ ನದಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖವಿದೆಯೋ ಅಂಥವುಗಳು ಮಾತ್ರ ನಮಗೇ ಇರಲಿ, ಕಷ್ಟಗಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು ಈಗ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಏಳು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಅವರು ಯಾರೇಆಗಿರಲಿ, ಅವರು ಯಾವ ಕೋಮಿಗೇ ಸೇರಿರಲಿ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಸಹೋದರರರು ಅವರನ್ನು ನಾವು ಕರೆದರೆ ಅವರು ಬರುವಂತೆ, ನಾವು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಹೀಗೆ ಕರೆದರೆ ಅವರು ಬಂದಾರೇನು ? ಆ ನಮ್ಮವರನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟು ದೂರಿದರೂ, ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಬಾಧೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವರ ಸಹೋದರರರು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವರೀಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಸಂಕುಚಿತ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ನೋಡುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಅಂಥ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅನಿವಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಆಗಿದ್ದು ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಆದರೆ ನಾವೀಗ ಬಿಚ್ಚಿದ ಹೃದಯದಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಸುಸ್ವಾಗತ ಕೊಡೋಣವೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಆಸೆ.

ಇನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ High Power Commission ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾಳೆ ಅದು ಕೂಡ ಬರಬಹುದು. ಯಾರೇ ಬರಲಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ವಾಂಛೂರವರು ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಕೇಲ್ಕರ್ ಸಮಿತಿಯವರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಈವರೆಗೆ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿದ್ದರೂ ಮೊನ್ನೆ ಹೀಗೊಂದು ಹೊಸ ನುಡಿ ಪುನಃ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗಣಪತಿಯ ಅಪ್ಪನನ್ನು' ಮಾಡಿದಂತೆ, ಒಂದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಹದಗೆಡಿಸುವುದು ಬೇಡ. ದೇಶ ಅಂಥ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಬಾರದು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈಗ ಅಂಥ ಒಂದು ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಷನ್ನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದರ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಗೇನೋ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಿಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು "ನಾವೀಗ ಈ ಆಂಧ್ರಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಒಂದು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಮುಂದಕ್ಕೇನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರೇಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ಈ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಈ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತವನ್ನೂ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಈ ಅಂಶ ಅವರಿಗೆ ಹೊಳೆಯದಿತ್ತೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯಾದದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದೆ. ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಸಂತೋಷವಿದೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಏನೇ ಇರಲಿ ಆ ನಮ್ಮ ಗಡಿ ಒಂದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಗಡಿ ನಿರ್ಣಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ, ಆ ಸಮಿತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಭಾಗ ಸೇರಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಈ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಅದನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಆದರೆ ಅಷ್ಟೂ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲವಾದದ್ದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

4 P.M.

ಹಾಗಾಗದೆ ಹೋದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಅಶಾಂತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರೇ ಕಾರಣರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು ; ಅದಕ್ಕೇಕೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಕಾಣೆ. ಹಿಂದೆ ವಲ್ಲಭಾಯ್ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಬಂದು ಒಂದೇದಿವಸದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಿ ಹೇಗೆ ಚಿಟಿಕೆ ಹೊಡೆದರೋ ಹಾಗೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು. ಅವರೆಲ್ಲಾ ಕರ್ಣಾಟಕದವರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ ; ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಕಟ್ಟಲು ಸ್ಥಳವಿದೆ ; ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ : ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ ; ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಇದೆ. ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಇರುವ ಕಡೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ಇತರ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಸಿದ್ದಮ್ಮ.)

ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಸಹೋದರರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸೋಣ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಇತರೇ ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಖಿಲ ಕರ್ಣಾಟಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೆವೋ, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶವನ್ನು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜರವರೇ ಅಖಿಲ ಕರ್ಣಾಟಕಾಧೀಶರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರೂ ಕೂಡ ಏನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡೋಣ. ಹಿಂದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದವರು ಈಗೇಕೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೇಟು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ; ಕಾರಣ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೇನೋ ಕರ್ಣಾಟಕದವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಮೈಸೂರಿನವರೇ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ, ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ-ಎಂದು ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ತೊಂದರೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬರಬಹುದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಸ್ವಾಗತವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ತೆರದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ಯಾವುದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸೇರಿಸಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು, ನಡಳಿತಾನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮಗದು ಬೇಡ, ಅಥವಾ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲೊಂದು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೂಡ ಬೇಡ. ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯಿರಲ್ಲಿ, ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯಿರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಭಾಷಾನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ತನ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ದುಡ್ಡಿನ ಬಾಬುಗಳೂ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜನಾಂಗವಾಗಬೇಕು; ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಆಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ನಾಲ್ಕಲ್ಲ 8 ಜನ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದರೆ ಮತ್ತೆ ಅವು ಬಂದಾವು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನರಿಯ ಕೂಗು ಗಿರಿಮುಟ್ಟುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವಂತೆ ನಮ್ಮ ವಾದ ಕೇಂದ್ರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ ರಚನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆಂಧ್ರ ಸಹೋದರರೇನೂ ನಮಗೆ ವಿರೋಧಿಗಳಲ್ಲ; ಅವರೂ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೆಂದೇ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನೂ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ವೈ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ (ಕಡೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಆಂಧ್ರ ಬಿಲ್ಲಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾತನಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗಾಬರಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣದ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಗಾಬರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೆಂಬರುಗಳಾಗಿರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಈಗ 8-10 ವರ್ಷಗಳ ಲಾಗಾಯಿತಿನಿಂದ ಕೂಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿರುವವರೆಗೂ ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾಗಬೇಕೆಂಧು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಲೀಡರುಗಳು ಕೂಡ ಆಗ್ಗೆ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಹಿಂದಿನದನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೂ, ಆಗುವುದು ಆಗಿಯೇ ತೀರಬೇಕು; ಅದರಂತೆ ಆಗಿಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಿಂದ ಸುಮಾರು $7\frac{1}{2}$ ಲಕ್ಷ ಜನ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಒಂದು ಕೋಟಿಯಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಎಷ್ಟೋ ಬಲಯುತವಾದಂತಾಯಿತು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಏಕೀಕರಣವಾದರೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ $2\frac{1}{4}$ ಕೋಟಿಯಷ್ಟಾಗಿ ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಂತವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು, ಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಂತವಾದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ನಮಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ, ಮರ್ಯಾದೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಬೆಳೆದು ಬೆಂಗಳೂರೇ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮುಖ್ಯಸ್ಥಾನವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರರೂ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ! ಮೊನ್ನೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯಿಂದ ಬಂದವರು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, 'ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ' ಎಂಬುದಾಗಿ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲವರು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ಇಂಥ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬೆಳೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು. ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾರೇ ಬರಬಹುದು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ. ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲ ಬರಲಿ, ಧಾರವಾಡ ಬರಲಿ, ಕನ್ನಡ ಜನ ಮಾತಾಡುವ ಯಾರೇ ಬರಲಿ ಅವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನುಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅದು ಅವರ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರಬಹುದು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಹಿಂದೆ ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯನ್ನೇ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿರಬೇಕೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ 32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನಾವೇ ಭಾಗ್ಯವಂತರು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮನೆಗೆ ಬರು

ವಾಗ ಬರಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಫಲವತ್ತಾದ ಪ್ರದೇಶ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಹೆಚ್ಚು ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತಿನ ದೇಶವೂ ಹೌದು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಭಂಗಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ತಾಮ್ರಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳಿತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಭೂಗುಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಳ್ಳಾರಿ ಒಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಜೋಳ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತೀರೋ ಅಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಾಗತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಈ 7 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 10 ಪಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ 20 ಪಲ್ಲ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಿಶ್ರಾರವರೂ ಕೂಡ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರುವುದು ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಜನರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರು, ಅವರು ಬರುವುದೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆನ್ನುವವರಿಗೆ ನಾವು ಅವಕಾಶಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದು ಯುಕ್ತ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಬಯಸಿ, ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತರಚನೆಯಾಗಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಭಾರಿಯಾದ ದೇಶವಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(*Sri C. Anjaneya Reddy rose*).

Mr. SPEAKER.—I would have given you a chance, but there are two amendments in your name—Nos. 4 and 13 on which you can speak.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—I may be allowed to speak for a few minutes as a wrong impression appears to have been created in the House regarding the terms used by me the other day.

Mr. SPEAKER.—Yes.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—The other day, speaking on the Andhra State Bill, I used certain words and expressions which somehow or other appear to have created some erroneous impression in the minds of the members of this House and also outside. I never used the word 'nation' with a purposeful meaning, to mean that it must be a water-tight compartment. What I said was, on the analogy of what is existing in Soviet Russia, these language groups form themselves into different States and they are called nationalities, which has been the cause for the development and improvement of their culture, their language, their art and their well-being.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Maddur).—And their regimentation also.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Regimentation is due to some other political factor. It is in the same view and on the same understanding that I used the words 'Andhra nation' and 'nationalities'. Andhra nationality, so also Kannada nationality or Tamil nationality—I only meant that the basis for the formation of a Province should be mainly the language and it is advisable, desirable for the language groups to develop their own culture, their own language, their own art. It is only in that view that I used that word. If any erroneous impression has been created in this House, I feel sorry for what has been created and I hope that it will be corrected and what I said will be understood in the proper perspective. Thank you.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That the Andhra State Bill, 1953, be taken into consideration."

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—Now, we shall take up the Bill, clause by clause. There is no amendment under clause 2. There are a number of amendments—16 amendments—under clauses 3 and 4. If the House has no objection, all these 16 amendments may be taken up together and discussed. But so far as the third amendment of Sri Mulka Govinda Reddy is concerned, I have to say a word more. This House adopted a Resolution yesterday to the effect that the addition of Bellary taluk to the Mysore State, provisions for which are incorporated in the Andhra State Bill, should not be referred to any Boundary Commission and that this settled question of Bellary taluk should not be reopened. Under Rule 140 of our Rules of Procedure, a motion must not raise a question substantially identical with one on which the Assembly has given a decision in the same session. In view of this Rule, the amendment is not in order, in so far as it relates to Bellary taluk and parts thereof.

(Mr. SPEAKER.)

Sri Mulka Govinda Reddy may now move his other amendments. There are four amendments. He can move all the four amendments.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—If the Speaker has no objection, other Hon'ble Members in whose names some of these amendments stand with regard to clauses 3 and 4, may be allowed to move them and I may be allowed to move my amendments tomorrow.

Mr. SPEAKER.—We will go in serial order.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—That is why I am seeking the permission of the Chair. If it is possible.........

Mr. SPEAKER.—If you want some time for preparation, you can wait but you may formally move the amendments now.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Sir, I beg to move:

"That clause 3 be so amended as to provide for the Government of India taking necessary steps to finally settle the boundaries of the Madras, Andhra and Mysore, Orissa, Hyderabad and Madhya Pradesh States, either by mutual agreement among the States concerned or by the appointment of a Boundary Commission or Commissions and that the districts concerned may thereupon be reformed or re-organised accordingly."

Sir, this amendment is innocuous. I am sure that the members of this august Assembly......

Mr. SPEAKER.—You may move all the three amendments together and make a speech, just with a view to save time.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Sir, I beg to move the second amendment which runs as follows:

"That clause 3 be so amended as to provide for the setting up of Boundary Commissions on or within one month after the appointed day to re-demarcate the boundary between the States of Mysore and Andhra especially the disputed areas in Kudligi, Hospet, Siriguppa, Sandur taluks of Bellary District."

Sir, there is some printer's mistake with regard to the third amendment. In the original manuscript that I had sent, I had stated 'Gudiyatham Taluk in North Arcot District, Hosur Taluk and Krishnagiri Taluk in Salem District.' But in the printed amendment, this is omitted. Probably, it is misprinted.

Mr. SPEAKER.—Yes, there is a mistake. You may move the amendment as corrected.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Sir, I beg to move the third amendment which runs as below:

"That sub-clause (1) be so amended as to include the following areas in the Andhra State to be formed from the appointed day, namely—

'Moka, Rupanagudi, Bellary firkas including Bellary Town in Bellary Taluk in Bellary District, Gudiyatham taluk in North Aroct District, and Hosur Taluk and Krishnagiri Taluk in Salem District, in Madras State; Hyderabad, Mahaboobnagar, Adilabad, Nizamabad, Madak, Karimnagar, Warrangal, Nalagonda Districts and Tanalur Taluk in Osmanabad District and Gadunal and Alampur Taluks in Raichur District, in Hyderabad State; Bastar, Chenda Districts in Madhya Pradesh State; Kuropet District and Berhampur, Parliakimedi, Ganjam Taluk in Ganjam District, in Orissa State; Kolar District, Pavagada, Madhugiri, Koratagere Taluks in Tumkur District, Molakalmuru, Challakere Taluks and eastern parts of Chitaldrug, Jagalur, Hiriyur Taluks in Chitaldrug District, Anekal, Devanahalli, Bangalore North, Bangalore South, Hoskote Taluks and the City of Bangalore, in Bangalore District, in Mysore State'."

An Hon'ble MEMBER.—What about Doddaballapur Taluk? Should it not have been included in this amendment?

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—As has been rightly pointed out, I have omitted to mention the name of Doddaballapur Taluk which should have been rightly included in this.

Mr. SPEAKER.—There is one more amendment to clauses 3 and 4 standing in your name. You may move that also.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Sir, I also beg to move:

> "That clauses 3 and 4 be so amended as to provide for the appointment of a Boundary Commission at the earliest time to determine the boundary between the States of Mysore and Andhra and to decide the question of including the areas of Rupanagudi, Moka and Bellary firkas including Bellary Town of Bellary Taluk in either State, by means of a plebiscite."

Mr. SPEAKER.—Another amendment stands in the name of Sri M. C. Anjaneya Reddy. He may move the amendment.

Sri M. C. ANJANEYA REDDY (Chintamani).—Sir, I beg to move:

> "That clause 3 be so amended as to provide for the incorporation in the State of Andhra of the Telugu-speaking areas of the State of Mysore that are contiguous to the State of Andhra."

Mr. SPEAKER.—There is an amendment standing in the name of Sri J. Mohamed Imam. He may move the same.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—My amendment deals with quite a different issue, Sir. After the disposal of the amendments that have already been moved, I may be permitted to move my amendment. The subject of my amendment is for the inclusion of the entire Bellary District into the State of Mysore.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—I also agree, Sir, because, it deals with a different issue. He may move it afterwards.

Mr. SPEAKER.—It is just with a view to save time that I requested you to move your amendment. It was understood, I think, that all the amendments might be moved first and debated later.

Sri J. MOHAMED IMAM.—The other amendments are not similar to the first three amendments.

Mr. SPEAKER.—What about the amendments standing in the name of Sriyuts Rudrappa and Linganna?

Sri M. LINGANNA.—Sir, I think it is better that we dispose of the first three amendments because they relate to a different topic altogether.

(The House assented to such a procedure).

Mr. SPEAKER.—Sri Mulka Govinda Reddy, you may speak.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Sir, in order to appreciate the amendments that I have moved just now, I would like to read clauses 3 and 4. They read:

Clause 3. "*Formation of Andhra State.*—

(1) As from the appointed day, there shall be formed a Part A State to be known as the State of Andhra comprising the territories which immediately before that day were comprised in Srikakulam, Visakhapatnam, East Godavari, West Godavari, Krishna, Guntur, Nellore, Kurnool, Anantapur, Cuddapah and Chittoor Districts and in the Alur, Adoni and Rayadrug Taluks of Bellary District in the State of Madras and the said territories shall thereupon cease to form part of the State of Madras.

(2) Without prejudice to the power of the State Government to alter hereafter the extent and boundaries of districts, the said taluks of Alur and Adoni shall be included in, and become part of Kurnool District, and the said taluk of Rayadurg shall be included in, and become part of, Anantapur District."

Clause 4. "*Transfer of territory from Madras to Mysore.*—

(1) As from the appointed day, there shall be added to the State

(SRI MULKA GOVINDA REDDY.)

of Mysore the territory which immediately before that day was comprised in the taluks of Bellary District other than Alur, Adoni and Rayadurg in the State of Madras, and the territory shall thereupon cease to form part of the State of Madras.

(2) Without prejudice to the power of the State Government to alter hereafter the extent and boundaries of districts, the transferred territory shall form a separate district to be known as Bellary District."

Sir, my first amendment relates to clause 3. "That clause (3) be so amended as to provide for the Government of India taking necessary steps to finally settle the boundaries of the Madras, Andhra and Mysore, Orissa, Hyderabad and Madhya Pradesh States, either by mutual agreement among the States concerned or by the appointment of a Boundary Commission or Commissions and that the districts concerned may thereupon be reformed or re-organised accordingly."

Sir, as I said sometime back, this amendment is a very innocuous amendment. As all of us are aware, and we are at it now—this Andhra State is formed for the improvement and development of Andhra people. It has been a long felt necessity as the Andhras in Madras Province were neglected. They were not given sufficient opportunity either in the services or in the educational field or in the social field for the last forty years. They have been agitating for the formation of Andhra State not only from out of the Madras Presidency, but also out of the areas that are now being incorporated or that are now in the States of Mysore, Hyderabad, Madhya Pradesh and Orissa. We all know that certain parts that are now included in Orissa State were formerly in the Madras Presidency. When the Orissa State was formed, just because one zamindar did not want those areas that are now incorported in Orissa to be continued to be in Madras, these portions were tagged on much against the will of the people concerned to Orissa Province. There has been an agitation from the people, from the Telugu people who predominate in certain areas in Orissa State, which are adjacent, which are contiguous to the present Madras State, for being included in a province of their own. It has been their lot to suffer in a State where they have been condemned, where certain facilities have been denied to them, where their interests are not looked after by the Government of Orissa. They have been agitating for the inclusion of that territory in Andhra when such a thing consummates. So, it has been rightly stated, as has been included in my amendment, that those areas must come to Andhra when Vishala Andhra is framed. Further, you are all aware, Sir, that in Hyderabad, Telangana, a world famous name, has played an important part in the State of Hyderabad.

(*Interruption*)

There are Communists and Communists have been fighting for the cause of the people. I am not ashamed of them and I do not blame them. I am not against any party, whichever it is which seeks to fight for the cause of the people.

(*Interruption*)

I am not referring to the violent activities indulged in by the Communists in that area nor to the violent activities indulged in by the military and special police in Telangana. The point is that the Andhras, the people in Telangana, have been clamouring for their own State. They have been asking for the merger of these districts in Andhra when Vishala Andhra is formed.

4-30 P.M.

Sri N. C. NAGAIAH REDDY (Goribidnur).—Woe be to Andhra.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.— It is true, Sir, it is an admitted fact and Sri Nagaiah Reddy may be aware of it, that the vested interests in Andhra,

especially in Vishala Andhra will not have any power or any say. It is only the democratic people; it is only the masses that will have a say in the matter of the governance of the country, in the improvement of the people, in the development of the people; the vested interests will have to bid a go-by or good-bye from those places and that is the reason why there is so much of opposition for the inclusion of these Telangana Districts in Vishala Andhra. Further, it has been felt that the present Andhra that is going to be carved out of Madras will have a great handicap to locate a capital, a capital which will have all the facilities for the administration and especially when a new State comes into being, the difficulty will be much more. When that is the case, if the Government of India with that desire for the immediate formation of Andhra, had said that these Telangana Districts are going to be included in the Vishala Andhra, there would not have been so much difficulty for the Andhra State. As has been rightly pointed out, much depends especially regarding the formation or redistribution of provinces, on the success of Andhra. So, Sir, if all these Telangana Districts that are now in Hyderabad are formed into Vishala Andhra, the question of capital will be easily solved. Hyderabad will be necessarilly the capital or will be the capital of Vishala Andhra.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Now you want Bangalore. What do you do with Bangalore?

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—For winter, Hyderabad will be the capital. Further, there will be another thing which is fundamental. The Chief Minister rightly pointed out yesterday and I congratulate him on this account, Sir, that this anachronism of Part A States, Part B States and Part C States should no longer be allowed to exist.

Sri J. MOHAMED IMAM.—He did not say so.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—It is an anachronism perpetrated by the link that we are still having with the British Commonwealth. I must say this anachronism must be put an end to at the earliest. This is the right and opportune moment for the disintegration of feudal States; though we have got democratic governments in those States, yet feudalistic character is still there. So, it is but right that we must make use of this golden opportunity to disintegrate these things and see that all these discriminations, differentiations should vanish at the earliest possible time. In Madhya Pradesh, there are some places where predominantly Telugu speaking people are living in areas which are contiguous to Telangana Districts in Hyderabad. They have also been clamouring and agitating for the inclusion of those areas in Vishala Andhra. Their lot is really deplorable. They are not getting their due share either in the services or in the educational facilities that the Madhya Pradesh Government are giving to the people of Madhya Pradesh. Recently, a suit has been filed against the Government of Madhya Pradesh by one Telugu gentleman and his daughter to the effect that certain area which was belonging to them was occupied forcibly by the Railways and the Government have not paid any compensation for that. Sir, if only they were living under an Andhra Government, such a thing would never have been allowed to happen. Justice would have been meted out to them.

Coming to Mysore State, who will doubt, who will question that there are predominantly Telugu areas in certain districts of Mysore State? It is an indisputable fact that there are certain areas which are predominantly Telugu and which are contiguous to the Andhra State that is going to come into being on the 1st October 1953. Certain Members yesterday pointed out that I am claiming people who live in the midst of Kannada people where there are certain pockets. I never made such a claim and it would be fantastic for me to make a claim of that character.

Sri K. PUTTASWAMY (Srirangapatna).—You can have a corridor!

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Yesterday, certain people were referring to certain people, especially Sri Gopalakrishna Setty, who lives in Mysore City

(Sri MULKA GOVINDA REDDY.)

and who speaks Telugu and whose mother tongue is Telugu and who has some affinity with Telugu people. I am not claiming them nor do they want to come to Andhra State. That is an impossible proposition, Sir. They must be contiguous in the area. Otherwise, it will not be possible for any State to be formed. So also, there are certain areas in Chitaldrug District. For example in Hosadurga Taluk, there is a village by name Ballalasamudram where there are 2,000 people who speak Telugu. There is not one Kannadiga gentleman in that Village. It is a pocket and I am not going to claim such a territory nor do those people want to go to Andhra State.

An Hon'ble MEMBER.—Why not have a corridor ?

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Corridors we have got to claim wherever it is necessary. Here it is a pocket. It is impossible to claim these pockets to go into Andhra State.

Sri K. PUTTASWAMY.—Is it not possible to take them away ?

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Woe be to that day. I do not anticipate; I do not imagine and I shudder to imagine such a thing to occur in India. I want that there should be unity, that there should be solidarity that there should be security in India. If nationals or if people speaking the same language desire to go to some other place where they have got their own Government and if they were to be forcibly repatriated, such a day I shudder to think. Such a day, I hope will never come. What I am driving at is, that the people who speak the same language and people who speak Telugu language and people who live in areas which are contiguous to Andhra State that is going to be formed from 1st October 1953 should all come and live under one Government and in one State. It is such a simple proposition that nobody will oppose it. So many Members of this Assembly who spoke on the first motion regarding Andhra Bill claim certain areas because they were predominantly Kannada. They have my full sympathy. They have my support, Sir. Equally so, they must extend the same support, the same sympathy, the same consideration to the people who speak a different language. And further, in the first amendment as has been rightly put down, it is clear such a thing should as far as possible come into being by the understanding arrived at by the States concerned. I would like to read it again just to emphasise the point of view.

Mr. SPEAKER.—You have read it twice.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Not the whole Clause.

> "........either by mutual agreement among the States concerned."

There are six States concerned in this respect. The States are Madras, Andhra, Mysore, Orissa, Hyderabad and Madhya Pradesh. All these six States or their representatives may sit together and come to a mutual agreement regarding the demarcation of boundaries and there should be no quarrel. When such a simple proposition is put forth, it is in the interests of all the States concerned to see that the people who talk a different language other than that spoken by the majority of people in that State will not grumble. So, to create a healthy atmosphere and to see that no such grumblings will occur, it is but right that all these six States concerned should sit together and come to an agreement regarding the countries and also regarding the jurisdiction of area and also transfer of people from one to the other as the case may be.

Sri K. PATTABHIRAMAN (Kolar).—Transfer of people also!

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—I am only asking that the Telugu speaking people living in the areas adjacent or contiguous to the Andhra State should all come into one State and under one Government.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—Is it the people or the area?

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—People living in the areas adjacent or contiguous to the Andhra State. Let there be no mistake about it and I am not claiming any man who is living outside the area, who is living

far off or in between some Kannada territories; I am not claiming such a person to come into Andhra State.

The second amendment to Clause 3 is:

> "That clause 3 be so amended as to provide for the setting up of Boundary Commissions on or within one month after the appointed day to re-demarcate the boundary between the States of Mysore and Andhra especially the disputed areas in Kudligi, Hospet, Siriguppa, Sandur taluks of Bellary District."

There are certain areas where the people speak predominantly Telugu language and where these areas are contiguous to the Telugu areas in Mysore and also to Telugu areas in Andhra, that is, which are contiguous to Alur, Adoni and Rayadurg. In Kudligi taluk, especially Gudikote firka, 90 per cent of the people speak Telugu; it is adjacent to Molakalmuru Taluk where 80 per cent of the people speak Telugu and Molakalmuru taluk is adjacent to Rayadurg taluk which has now been included in the Andhra State and it has been included in Anantapur District. In Sandur taluk certain areas which are predominantly Telugu-speaking areas are adjacent to Gudikote firka and in Kudligi, Hospet and Siriguppa taluks there are some areas where prodominantly Telugu-speaking people live and those areas are adjacent to Alur and Adoni taluks. So these areas where Telugu speaking people live in a considerable majority and where these areas are contiguous to Telugu areas of Andhra State, they should all be included in the Andhra State.

The third amendment is that sub-clause (1) be so amended as to include the following areas in the Andhra State to be formed from the appointed day, namely—Gudiyattam taluk in North Arcot District, Hosur and Krishnagiri Taluks, Salem District, which are all contiguous to Kalyandurg Taluk and Kalyandurg in Anantapur District and Rayadurg now going to be tacked on to Andhra State and further Bangalore North, Bangalore South and the City of Bangalore in Bangalore District in Mysore State. I have spoken regarding the areas that are comprised in Hyderabad, Madhya Pradesh, Orissa, Madras and other areas. Regarding the areas that are now in Mysore State which I want should go to Andhra, I would like to speak a few words. As you are aware, Kolar District is adjacent to Anantapur and Chittoor Districts. The people in Kolar District speak Telugu,-about 80-90 per cent of the people speak Telugu—and those areas are contiguous to Andhra State; so also some taluks in Bangalore District which I have mentioned just now and Bangalore City; of course, it is going to create some trouble, it is with foresight and patience we must be able to solve this problem.

Sri B. NARAYANASWAMY (Mysore City South).—Make it a Commissioner's State.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—I am not enamoured of these Commissioners' Provinces and I agree with Sri K. Hanumanthaiya that these Commissioners' Provinces should go and I am not for making Bangalore City a Commissioner's Province. In Bangalore Telugu-speaking people form the major language group, single major group and in an equal measure, not to the same extent as Telugu speaking people, Kannada people also come there.

So, the difficulty to arrive at a decision regarding Bangalore City will rest not with the Telugu people, not with Kannada people, but will rest with Tamilians and Hindi-speaking people. They are going to form a considerable chunk of population in Bangalore City. So, the decision, whether Bangalore City should continue to be in Mysore or Greater Mysore or Karnataka or Akhanda Karnataka, will depend on the decision of Tamilians and Hindi-speaking people, mostly Muslims.

Sri J. MOHAMED IMAM.—Tamilians will go to Madura.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—If Muslims and Tamil people in Bangalore City decide that the city of Bangalore should be incorporated in Vishala Andhra, Bangalore must and should

(Sri MULKA GOVINDA REDDY.)

necessarily go to Andhra. When Bangalore is included in Vishala Andhra, it will have one capital at Hyderabad. It will be called the Winter capital and we will have the summer capital of Andhra in Bangalore. The salubrious climate and the facilities that Bangalore has, will be utilized for the Andhra State. Andhra people will certainly thank Sri Hanumanthaiya, because, he will be getting a magnificent building for the Andhra Legislature. Yesterday, I had an opportunity of going to the spot and seeing the plan and also how the construction was going on.

Mr. SPEAKER.—There need be no criticism of the construction of that building.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Sir, I would like to know whether he wants only the building or me also.

An Hon'ble MEMBER.—Not Sri Hanumanthaiya.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Sri Sanjiva Reddy will be the Chief Minister of Andhra. I do not want him to continue as Chief Minister. I want Sri Nagi Reddy to be Chief Minister. But inevitable as it is, Sri Sanjiva Reddy may have to continue as Chief Minister.

An Hon'ble MEMBER.—Sri Nagiah Reddy ?

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—I am referring to Sri Nagi Reddy. He is the leader of the Andhra people.

Mr. SPEAKER.—Sri T. Nagi Reddy, leader of the Communist Party in Andhra—is he not the person ?

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Yes, Sir. He is carrying on the day in Andhra.

Sri B. V. NARAYANA REDDY (Bagepalli-Gudibanda).—Sri Mulka Reddy would like the Raja of Vijayanagaram to be the Chief Minister of Andhra, Sir.

Mr. SPEAKER.—That will do.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—Somebody raised a pertinent question that I do not want Sri Hanumanthaiya. Far from it. I have great respect and admiration for Sri K. Hanumanthaiya. Since I entered this Legislature—then it was Representative Assembly—we have been co-operating together in the struggle for freedom in Mysore State. I am sure that in days to come, within a short time, he may be obliged to change his present political ideology, and I am sure ....

Mr. SPEAKER.—Do not forget your amendment.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—We will have discussion tomorrow also Sir. I only require a few more minutes.

I welcome Sri Hanumanthaiya to be the Chief Minister of Andhra State provided he changes his present pursuasion and comes to our way of thinking in politics.

The fourth amendment standing in my name is "that clauses 3 and 4 be so amended as to provide for the appointment of a Boundary Commission at the earliest time to determine the boundary between the States of Mysore and Andhra and to..........." More or less, it covers the same meaning or the principle that was adumbrated in the former amendments that I just now spoke about. This is a wider thing, Sir. It creates an opportunity to decide once and for all the demarcating line between Andhra and Mysore State. It is but right that this demarcating line should be mutually settled. In case it is not settled, we have got to abide by the decision of the Boundary Commission which is going to be appointed. Prime Minister Nehru, speaking sometime back in Belgaum, said that a High Power Commission will be appointed within one year of the formation of Andhra. Such a commission will certainly think of demarcating the lines of the present States. But, in the meanwhile, a Boundary Commission should be appointed to demarcate the lines between Mysore and Andhra. Such a Boundary Commission should be appointed as early as possible after the formation of Andhra. We, the people of Mysore, and the people of Andhra should abide by the decision of the Boundary Commission. When once this decision has been given by the Boundary Commission it should be accepted mutually by both the parties. Sometimes, the decision of the Boundary Commission

may go against one party or the other. When once a Boundary Commission is appointed, its decision must be accepted by all.

Sir, I have a specific proposition to make with regard to the seven taluks of Bellary that are going to be transferred to Mysore State. The proposition is that within one month after the appointed date, that is within one month after the 1st of October 1953, a commission should be appointed to go into the question of demarcating the line in Kudligi, Hospet, Siriguppa and Sandur taluks. That is a very sane proposition. If those people who live in those areas continue to live in Mysore State for some time and then clamour for change of territory, certain problems may arise, certain complications may arise. Just to avoid such a thing, I am proposing that amendment.

Sir, the underlying principle in these amendments is very simple. It is very innocuous. Many members who spoke on this made more or less a similar proposition or proposal. They wanted the Kannada areas to come into Mysore, and I want the Telugu areas to go out of Mysore and the other areas which are in the other States should all come into one State and under one Government. That is all. Basically, there is no difference between the principle adumbrated in my amendments and what has been propounded by members who spoke on this. So, I commend these amendments to be accepted by the members of the House.

5 P.M.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—Is there no debate on these amendments ?

Mr. SPEAKER.—The impression was created that no Member was prepared to speak.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—If I have understood the Speaker aright, the suggestion was made that all these amendments could be simultaneously moved and a debate on them generally would ensue, as that would facilitate voting on them and then they may take up the main clauses. That was what the Speaker indicated. Therefore, all the amendments may be moved and the respective speakers may speak in respect of them. Probably we may have a general debate on all the amendments. That may not necessitate taking up clause by clause at great length.

Mr. SPEAKER.—That is what I meant at the very outset. On further consideration, I saw, for instance, amendment No. 5 of Sri Mohamed Imam covers nearly 10 amendments. It is so wide as to cover amendments Nos. 6 to 16 except amendment No. 13.

Sri K. PATTABHIRAMAN.—I bow to the Chair's ruling in respect of following any particular procedure. I felt some such suggestion as I just now pointed out was made. Whatever commends itself to the Chair is acceptable to me.

Mr. SPEAKER.—So far as Mulka Govinda Reddy's amendments are concerned, they are all of a different nature. From that point of view, I thought it would be more desirable to dispose of them first. If the House so decides that all the amendments may be taken together, I have no objection.

Sri J. MOHAMED IMAM.—The amendments moved by Sri Mulka Govinda Reddy may be thrown open for discussion and disposed of.

Sri R. ANANTARAMAN (Chamarajpet).—If all the amendments are taken up together, it will create confusion. It is better to dispose of amendments as and when the Members move them.

Mr. SPEAKER.—On further consideration, I thought it was desirable to take up Sri Mulka Govinda Reddy's amendments together as they are all similar in nature.

Amendments moved :

"That clause 3 be so amended as to provide for the Government of India taking necessary steps to finally settle the boundaries of the Madras, Andhra and Mysore, Orissa, Hyderabad and Madhya Pradesh States, either by mutual agreement among the States concerned or by the appointment of a Boundary Commission or Commissions and that the districts concerned may thereupon be

(Mr. SPEAKER.)

reformed or reorganised accordingly."

"That clause 3 be so amended as to provide for the setting up of Boundary Commission on or within one month after the appointed day to re-demarcate the boundary between the States of Mysore and Andhra, especially the disputed areas in Kudligi, Hospet, Siriguppa, Sandur taluks of Bellary district."

"That sub-clause (1) be so amended as to include the following areas in the Andhra State to be formed from the appointed day, namely :—

'Moka, Rupanagudi, Bellary firkas including Bellary town in Bellary taluk in Bellary district and Gudiyatham taluk in Salem district, in Madras State; Hyderabad Mahaboobnagar, Adilabad, Nizamabad, Madak, Karimnagar, Warrangal, Nalagonda districts and Tanalur taluk in Osmanabad district and Gadunal and Alampur taluks in Raichur district, in Hyderabad State; Bastar, Chenda districts in Madhya Pradesh State; Kuropet district and Berhampur, Parliakimedi, Ganjam taluk in Ganjam district, in Orissa State; Kolar district, Pavagada, Madhugiri, Koratagere taluks in Tumkur district, Molakalmuru, Chellakere taluks and eastern parts of Chitaldrug, Jagalur, Hiriyur taluks in Chitaldrug district, Anekal, Devanahalli, Bangalore North, Bangalore South, Hoskote taluks and the City of Bangalore, in Bangalore district, in Mysore State'."

"That clauses 3 and 4 be so amended as to provide for appointment of a Boundary Commission at the earliest time to determine the boundary between the States of Mysore and Andhra and to decide the question of including the areas of Rupanagudi, Moka and Bellary firkas including Bellary town of Bellary taluk in either State by means of a plebiscite."

If Sri B. V. Narayana Reddy is willing to speak, he may do so.

Sri Mulka GOVINDA REDDY.—I would like to draw the attention of the Chair that discussion of certain matter of public importance has been put down for today and that may be taken up now.

Mr. SPEAKER.—That will be taken up at the end of the day. It is not said that it should be taken up at 5 O'clock. It will form the last item in today's business.

Sri B. V. NARAYANA REDDY.—Sir, I support Sri Mulka Govinda Reddy in every aspect of the amendments that he has moved: he has dealt with these things very elaborately, in detail and rightly. Sir, this problem of linguistic provinces if once accepted, I would like to tell the House to adhere to it. You cannot eat the cake and have it too. If you once accept linguistic provinces and if you want the State to be demarcated in that line, you must also attend to the needs of the other people.

In one breath you say, and Srimathi Bellary Siddamma was saying, that your children have to study Kannada language and the peasants have to represent to the Government their grievances and all that in their own language. So also the Telugu-speaking people would like to represent to the Government in their own language. So much so, the Central Government has given the facility to create Andhra Province now. So, if the majority of the Telugu-speaking people live in contiguous parts whether it is U. P., or Orissa, or Hyderabad or Mysore or any other place, they should form part of Vishala Andhra. I would like to say the same thing in regard to Karnataka also. Karnataka parts whether they are in Bombay, Hyderabad, residuary Madras or wherever

they may be, must join in a united group. That is why I request the House to accept the principle of it. With these words, I support Sri Mulka Govinda Reddy's amendment.

Sri R. ANANTARAMAN.—I oppose the amendment.

Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—Opportunity may be given to members to express new ideas also.

Mr. SPEAKER.—We will take up further discussion on this Bill tomorrow.

Sri K. HANUMANTHAIYA.—Before we disperse, I have to place one request before the House, and that is, this Bill has to be passed before the end of the month.

Mr. SPEAKER.—It is understood that it will be over tomorrow. I would like to make a suggestion. I have already drawn the kind attention of the Hon'ble Members to the fact that so far as Sri Mohamed Imam's amendment No. 5 is concerned, it covers amendments Nos. 6 to 16 which are similar in nature, and, in fact, Sri Mohamed Imam's amendment is of a vital nature and it covers all the other amendments. So my suggestion is that these amendments need not be moved. If some Members are very particular about their own amendments, that will be a matter for consideration tomorrow. They may move them tomorrow.

Mr. SPEAKER.—There is now the last item, namely, discussion on matters of public importance arising out of answers given to Question No. 84. Sri Mulka Govinda Reddy is permitted to speak on behalf of Sri B. Hutche Gowda.

Sri Kadidal MANJAPPA (Minister for Revenue and Public Works).—I am sorry, I am not ready for that today. I was ready yesterday. So I suggest that it may be taken up some other day.

Mr. SPEAKER.—Will day after tomorrow suit you ?

Sri Kadidal MANJAPPA.—Yes.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise for the day and meet tomorrow at 12 NOON.

The House adjourned at Seven Minutes past Five of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Wednesday, the 29th July 1953.